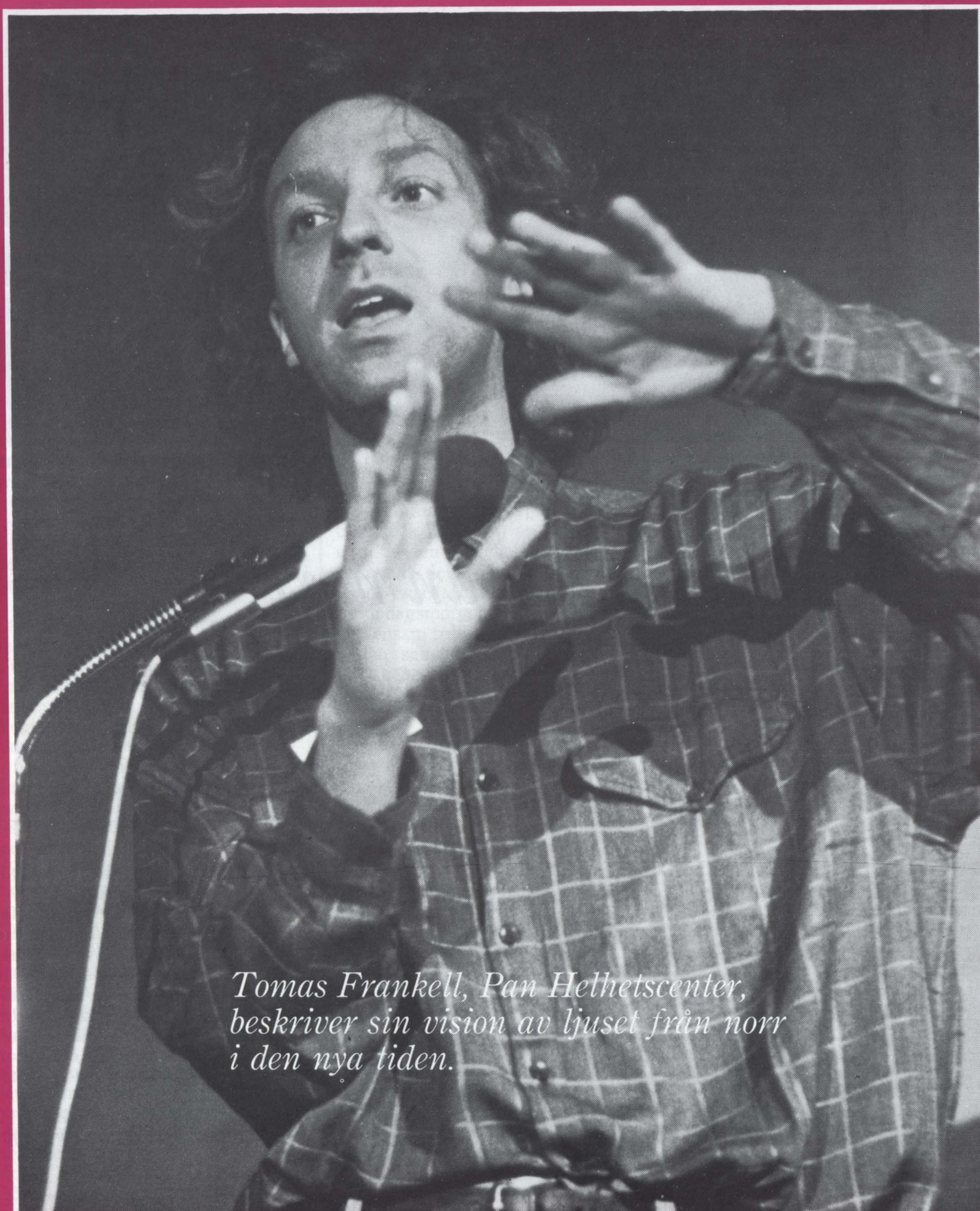


SÖKAREN

PRIS 20:00 INKL. MOMS

NR 7

1987 ÅRGÅNG 24



*Tomas Frankell, Pan Helhetscenter,
beskriver sin vision av ljuset från norr
i den nya tiden.*



Dansen Jordens Sång framfördes av koreografen Karin Schmidt och hennes grupp under viss medverkan av publiken.

Ljuset från norr

New age-konferens i Stockholm

Reportage: Åsa Freij

Det är dags att de som i new age-anda arbetar för att "sprida ljus" lär känna varandra och förenar sina krafter i ett nätverk av ljus, där maskorna blir allt tätare tills slutligen inget mörker mer kan tränga igenom.

Ungefär så kanske man kan beskriva idén bakom tillkomsten av den första konferensen för "ljuscentra" i Norden.

Konferensen, med namnet "Ljuset från norr", arrangerades i Stockholm den 9-10 maj i år av Pan Helhetscenter i samband med att Pan firade sin treåriga tillvaro.

Orden "ljuset från norr" syftar bland annat på flera profetior som säger att den andliga upplysningen

ska komma med särskilt stor kraft från just de nordiska länderna.

Konferensen inleddes med att textilkonstnärinnan, poeten m m Margareta Gelin läste sin dikt "Enaren kommer från Norden" mot bakgrund av sin vävnad "Ljuset från norr". Sedan ägnades en stor del av den första dagen åt presentation av deltagarna. Representanter för olika centra m m hade rest till Stockholm från hela landet och från våra grannländer. De kom från bl a kursgårdar, hälsohem, andliga kollektiv och andliga rörelser.

Det visade sig att new age-centra med sådan bred och etablerad verksamhet som Pans knappast fanns någon annan stans i Norden. Finns något liknande någon stans i världen?

Men deltagarna fick närmare lära känna en rad new age-verksamheter med var och en sin specialitet, som växt fram på skilda håll och som vill

Foto: Per Frisk

göra sin insats för att bättra människorna och deras samhälle.

Flera personer som inte representerade något center eller någon rörelse stod också för några av programpunkterna i den nya tidens anda. Där var tex psykoterapeuten från Tallmogården Johan Wretman, som talade om "den universella människan" samt läste dikter och sjöng, och Johan Sandwall, som informerade om "ekologisk ekonomi".

En av Wretmans dikter lød:
Jag har gått in i den mänskliga familjen

*bland skuggor och ljus
och växlar ord och hemligheter
med än den ena än den andra.*

*Är du där?
Vilken glädje att få svara på tillrop.
Jag är här!
Det som jag förr trodde var långt
borta*

*är förunderligt nära.
Nära som min egen andedräkt
är människan.*

Sandwall framförde sitt budskap med mindre poetiska ord. Han berättade att han startat sin bana som traditionell ekonom med traditionell bakgrund och att han också tjänat pengar. Men så småningom hade han börjat fundera över om det inte måste finnas människor som förlorade när han själv och andra vann — och över sådana fakta som att många tusen ton grönsaker förstördes varje dag i EG-länderna för att hålla priserna uppe. Att det finns en väldig efterfrågan på bl a grönsaker i de stora delar av världen där människorna svälter, det hade ingen betydelse; ingen, som behövde, men inte hade råd att köpa, skulle få något gratis. Och så förklarade Sandwall under 20 minuter för åhörarna hur pengar bara har ett fiktivt, och inget reellt, värde, hur våra mått på välbstånd egentligen bara är mått på omfattningen av miljöförstöringen och utarmningen av jordens resurser, hur rikedom bara kan räknas i verkliga naturresurser och i hur samhället lyckas tillfredsställa de grundläggande mänskliga behoven.

Olika budskap framfördes på konferensen, men ett återkommande tema var: ansvarstagande för världen, kärlek och gemenskap samt ökad insikt i livets lagar.

I diktens form uttryckte sig Baom Carlman, med sång och musik Gunnel Jacobsson, Susanne Häll och Toomas Tuulse. Karin Schmidt och dansare framförde ett musikaliskt och dramatiskt spel, medan Peter Russell och Yogi Bhajan presenterade sig och sina budskap genom video.

Några namnkunniga vänner från andra länder, som inte kunde närvara personligen, skickade hälsningar per telefon, som alla i Pans nyrenoverade samlingslokal kunde höra. Så hördes rösterna av Barbara Findeisen, Derk Loeks, Alan Cohen, Juanita Brown och Jerry Jampolsky, alla från USA. Doris Ankarberg hälsade från sin tillfälliga uppehållsort i Spanien, där hon ledden en Pan-kurs. Samtliga personer bakom rösterna arbetar för positiv mänsklig utveckling, och de har alla framträtt på Pan.

Aikido, magdans, astrologi, ljusmeditation och uppträdanden av det mer lättsamma slaget fanns också på programmet denna innehållsrika helg. Lördagskvällen avslutades med fest och dans. På festen utdelades också — som en av konferensens höjdpunkter — de nyinstiftade Panpriset, en glaskrystall, designad av Eva Englund från Orrefors. Det var



Det första Pan-priset delades ut till grundaren av Right Livelihood Award, det s k alternativa nobelpriset, Jakob von Yxkull. Det mottogs av chefen för den stiftelse som delar ut Right Livelihood Award, Paul Ekins. Överlämnare var Tiiu Serenander och Björn Hultin.

avsett som en uppmuntran till någon som gjort en stor insats för en bättre värld. Priset gick till en person vars insats varit att uppmuntra andras insatser: Jakob von Yxkull, instiftaren av The Right Livelihood Award, det s k alternativa nobelpriset. Priset togs dock inte emot av Yxkull själv, utan av den nya chefen för den stiftelse som delar ut The Right Livelihood Award, Paul Ekins.

Söndagsmorgonen inleddes med gemensam frukost för dem som ville. Sedan samlades representanter för olika centra och organisationer för att i avspänd diskussionsform, sittande på ett mattäckt terapirumsgolv, ut-

byta erfarenheter och diskutera samverkan. Parallellt pågick föredrag för dem som inte kände sig direkt berörda av den internordiska diskussionen.

I pauser gavs tillfälle till personliga kontakter i de s k väncirkelarna. I dessa mindre grupper kunde man lära känna några av deltagarna litet närmare och med dem ta upp ämnen och känslor i anslutning till new age-andan.

Att det inte alltid är en dans på rosor att starta och driva new age-centra framgick av flera närvarandes redogörelser för sina erfarenheter. De flesta hade upplevt en eller flera



New age-folk från hela Norden samlades i Pans Blå rummet och pratade om gemensamma visioner och problem.

kriser, där medlemmarna blivit onse eller där verksamhetens existens hotats av andra skäl, exempelvis ekonomiska. Men de som var på plats på Pan hade kommit igenom sina kriser och överlevt. Kanske hade de tagit kriserna som lärdomar, möjligheter till utveckling och led i processen. Roald Pettersen från Stjärnsund påpekade att man måste vara medveten om att det innebär mycket tråkigt och prosaiskt arbete också att driva ett andligt center. Så man behöver inte bara visionärer, utan också praktiker, ekonomer och administratörer. "Vi vill alla hålla till i trädgården bland fantastiska plantor och meditera, och vi har kanske inte tänkt oss att behöva sitta på ett kontor och besvara tråkiga skrivelser från kommuner och andra myndigheter. Men det hör också till det som måste göras", sa Roald. Därmed knöt han ihop två trådar vilka alla som engagerar sig i arbetet för mänsklig utveckling måste hålla i — visionens och verklighetens.

Pans Björn Hultin kompletterade genom att påpeka — som visionären och företagskonsulten Juanita Brown brukar göra: Håll visionen högt och låt den dra verkligheten upp till sig i stället för att fokusera på verkligheten och låta denna dra ned visionen till det plan där vi redan befinner oss, men vill ur!

Utanför programmet framhöll en deltagare att det ju inte bara är andliga centra och alternativa rörelser som ska "göra jobbet". Ansvar för en positiv mänsklig utveckling vilar lika mycket på envar, och ingen kan gå förbi att börja med sig själv.

Enligt deltagarlistan var bland andra följande "centra" representerade på konferensen "Ljuset från norr": Alfa Hälsocenter från Hälsohus i Stockholm, Peter Sandblads Apeironinstitutet, Center för kvinnors helande krafter, Monica Seilitz' och Per Frisks Energivågen (annonstidning) och Energica förlag, Nils-Olof Jacobsons förlag Angelica (kassetter för personlig utveckling), Göteborgs Holistiska Center, Hälsohemmet Igelkotten i Knutby, Kursbyn Korpberget i Lunde, Forum 2000 i Oslo, Livets Skola i Dala Husby, Anders Ekströmers förlag Livskraft, Livsgnistan i Västerås, kollektivet Ljusbacken i Delsbo, norska Mandala senter i Gausa, Mullingstorps kursgård, föreningen Nytänkarna, föreningen Vändpunkten, tidskriften Nyt Aspekt från Danmark, Wäxthuset Lönne och Wäxthuset på Vaddö.



Monica Seilitz presenterade annonstidningen Energivågen, som utkommer fyra gånger om året och delas ut gratis. Upplagan är 7 000 exemplar.



Sven Björk är grundare av Forum 2000 i Norge, som bland annat arrangerar föredrag och konferenser. På bilden syns han tillsammans med Elisabeth Spens.



Deltagarna gjorde massage och healing på varandra.



Café Pan erbjuder under hösten sitt kanske mest omfattande seminarie- och föredragsprogram någonsin. Vi hälsar dig hjärtligt välkommen till Stockholms stora helhetscenter som även erbjuder vegetarisk mat och olika individuella terapibehandlingar.

Axplock ur höstens program:

12-13/9

Forgiveness is the key to happiness. — Ett helgseminarium med den stora kändaren av A Course In Miracles, Kenneth Wapnick. Kostnad: 700 kr.



12-13/9

Ho'oponopono. — Vi möter Morriah N. Simeona som lär oss den gamla hawaiianska healingtraditionen. Hon har bl a framfört sin kunskap i FN och på Hawaii där hon fått titeln "Living Treasure". Kostnad: 1.000 kr.



18-20/9

The Next Step. — Ett tredagarsseminarium med Barbara Findeisen från U.S.A. för dig som tidigare varit i kontakt med andlig och personlig utveckling. OBS! Internat inkl. kost och logi: ca 2.100 kr. (Plats meddelas senare.)

19-20/9

Parapsykologi i teori och praktik. — Den spanska läkaren, psykiatern och parapsykologen Daniel Müller leder ett seminarium där vi får utforska vårt inre liksom vårt yttre. Kostnad: 950 kr.

3-4/10 o. 10-11/10

Silva Mind Control. — Den världsberömda träningen i "mindcontrol". (Två helger.) Kostnad: 2.250 kr.



7-8/11

Kärlekens Kraft. — Den nya tidens energi — ett storseminarium med många av de främsta namnen inom andlig och personlig utveckling i Sverige, bl a Doris Ankarberg, Louise Frostegren, Johan Wretman och Lars Lagerstedt. Kostnad: 300 kr.



I 10-11/10 och II 12-13/10

Skapa Ditt Liv. — Hanne Røschke och Claus Bülow återkommer här med ett "skapa ditt liv"-seminarium som tar upp livsattityder och vägar till ett rikare liv. Kostnad: 1.100 kr (per seminarium).

Vi tre på Pan hälsar er alla välkomna!



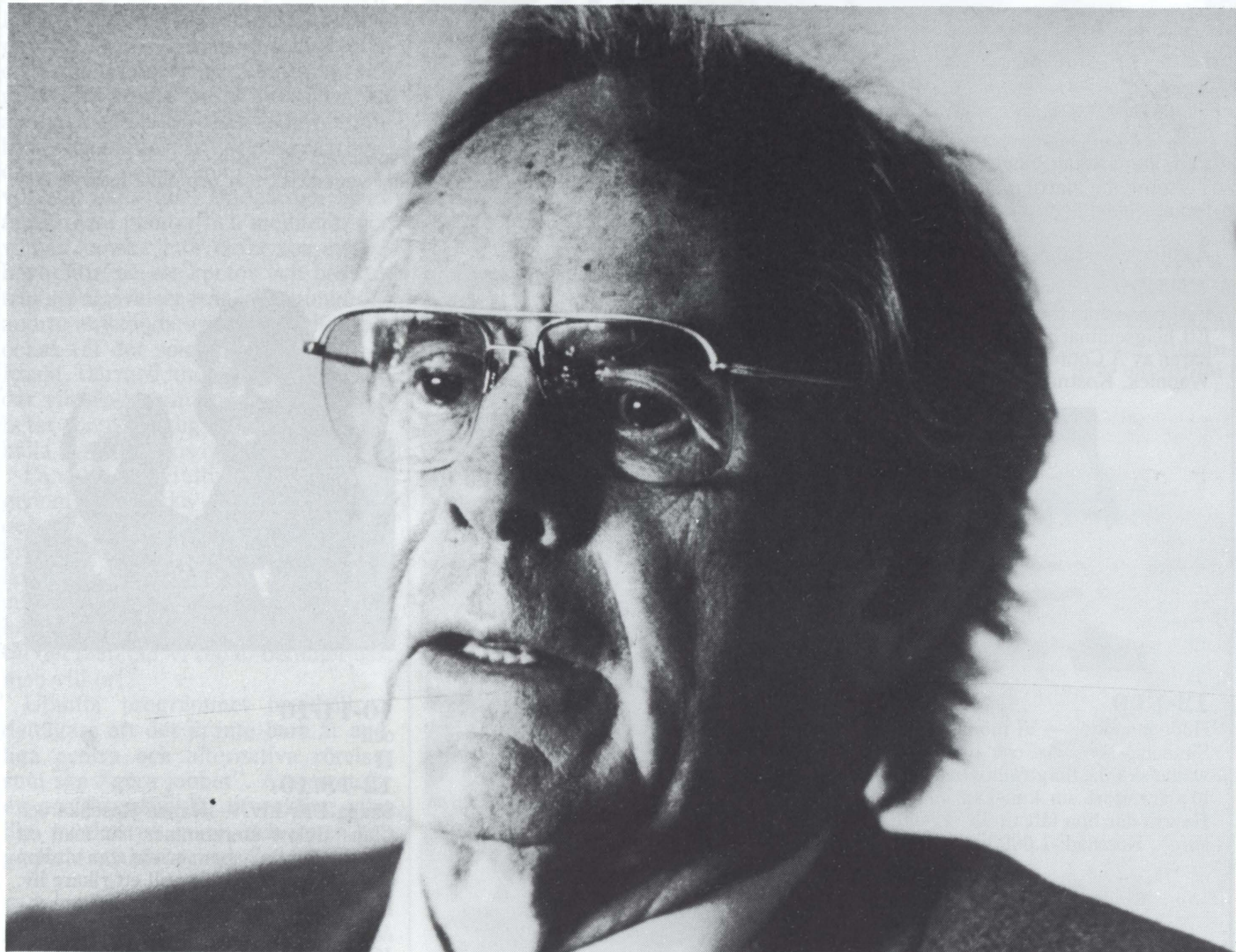
Tomas Frankell, Tiiu Serenander och Björn Hultin.

För anmälan och information kontakta:



Café Pan, Götgatan 11, T-bana Slussen, telefon 08/44 09 10.

Rollo May och världen ropar efter nya myter



"När de livsbärande myterna dör och vi inte kan hantera vår ångest, då söker vi hjälp hos terapeuter. — Vad vi behöver är en meningsfull grundstruktur i livet."

Av Åsa Freij

Rollo May anses av många vara en av vår tids stora tänkare. Han är också en av de, allt fler, tänkare som manar mänskligheten att vakna upp och ändra sig — ty annars är det snart för sent!

Vi måste frigöra oss från egoism och materialism med åtföljande destruktivitet, anser han, och utveckla mer andlighet och humanism och en helhetssyn, som leder till samarbete.

Om detta har han skrivit i flera böcker, mycket lästa och uppskattade.

I år utkommer i hans hemland USA en bok som han arbetat på i 40 år och som han själv betecknar som sin trohugen allra viktigaste, *The Cry for Myths* (Ropet efter myter).

Myterna har en central roll i Rollo Mays filosofi. Under ett besök i Sverige i april talade han mycket om deras betydelse för individen och samhället.

Myten har stor betydelse vid en civilisations framväxt, understryker han. När myten dör, är det ett tecken

på civilisationens förfall. De flesta av våra myter är nu döda . . . Men Rollo May (som fött sitt förnamn från en vikingamytt) skönjer gryende nya myter, och han ser därmed inte helt hopplöst på framtiden.

Vad är då en myt? Jo, det är något som ger vårt liv en underliggande meningsfull struktur och levnadsideal, som framställs i ett slags sagoform — berättat, skrivet eller bara levande i ett folks tankar och tal. I programmet för ett seminarium i Göteborg, där

Rollo May deltog som huvudpersonen, står det: "En myt är en bild av de djupaste aspekterna av mänsklig existens. De är som kristaller av intensiva mänskliga erfarenheter." Arrangören av seminariet ville med arrangemanget öka intresset för myter, ty där finns, menar han, djupa, inre hemligheter som rör den mänskliga existensen, födseln och kärleken — och myterna ger oss stor hjälp inför det svåra mötet med döden.

— Myten kan hjälpa oss i vår maktlöshet, som paradoxalt nog är större än någonsin idag, då vi samlat så mycket makt, förklarade Rollo May.

Han framhöll sitt hemland USA som ett exempel på en civilisation i förfall. Mycket riktigt har det inte heller någon levande myt. Myten om pionjärerna, nybyggarna, hade en gång stor betydelse med sina bilder av mod, styrka, uthållighet, upptäckarambitioner och hedersideal.

— Men den myten gäller inte längre. Och ingen annan heller. Idag härskar materialismen och drömmen om det stora klippet.

Amerikanarna har även förlorat sin förmåga att uppleva skönhet.

Rollo May berättade att en bok om skönheten och dess betydelse, som han skrivit, har sålt dåligt — till hans stora besvikelse.

— Det är som om man inte längre vet vad skönhet är. En vän har berättat att han en gång frågade efter boken i ett varuhus och blev hänvisad till den kosmetiska avdelningen!

Rollo May är psykolog, psykoanalytiker, filosof och författare. Han anses av många vara en lika stor banbrytare som på sin tid Freud (som May fö är kritisk mot för dennes förenklade människosyn). "Rollo May är den främste företrädaren för den existentiella humanistiska psykologin", lär kollegan och landsmannen Carl Rogers ha sagt, fastän Rogers själv ibland har beskrivits på det sättet.

Rollo May, idag 78 år gammal, förklarade under en presskonferens som Bonniers förlag hade anordnat, att han haft svårt att komma till Sverige därför att han har så mycket arbete och så många engagemang att det varit nästan omöjligt att slita sig loss för en sådan här resa. Trots sin höga ålder är Rollo May fortfarande en reslig och mycket aktiv man med skärpa i tanken och humor i repliken, även om rösten blivit litet sträv. Kan-ske ligger hans personliga styrka i att han lever med levande myter . . . och i att han har en levande tro — om än inte på en personlig Gud — och en levande optimism. Han anser nämligen att allt hopp inte är ute för oss än. Men vi måste skynda att ändra oss!

Hoppfullheten har han främst genom att han trots allt ser nya myter växa fram. En av dem är kvinnans

nya syn på sig själv — med kvinnofrigörelsen, kvinnans frammarsch och den kraft som det kvinnliga äger och som nu alltmer börjar göra sig gällande.

En annan gryende myt är jordens enhet. Den kommer i en tid när vi har sådana problem — med framför allt kärnvapen och miljöförstöring — att nationerna måste samarbeta i stället för att strida.

Att människorna känner en stor saknad efter sina förlorade myter, och ropar efter nya, syns tydligast i USA, menar Rollo May. Man ser det i det faktum att så många söker hjälp hos psykoanalytiker. Vad de egentligen söker är en myt — en grundstruktur och ett ideal i sitt liv.

— Alla i USA har en personlig psykoanalytiker eller psykoterapeut, säger Rollo May med en lätt överdrift.

Han ler när han tillägger att även sällskapsdjuren har det. Och han kan inte låta bli att dra en historia om katten som frågade hunden vem som var hans psykoanalytiker. Jag har ingen, sa hunden, som vid kattens förvånade min tillade: Jag får inte vara på sof-fan.

Rollo May talade mycket om våra gamla myter, de hebreiska, bibliska, som betytt så mycket för oss, och de klassiska grekiska. Själv hade han växt upp med de hebreiska, men föredrog som vuxen de grekiska. Han sa bland annat att de med sina drastiska, ofta blodiga gestaltningar av trauman frigör åskådarna från deras egna trauman. När sonen dödar modern i ett mytiskt drama, hjälper det den unga manliga åskådaren att frigöra sig från sin egen mor — utan våldsamma konflikter.

Rollo May talade också om skapandets betydelse. Den friska människan vill skapa, dvs göra något som ger förändring och är uttryck för det egna jaget. Det är först och sist det egna jaget vi söker, och en god terapeut leder sin klient till detta, eller åtminstone till upplevelsen av de stora existentiella frågorna och till aningen att det i själens djup finns en stor, fascinerande och innehållsrik "helig tomhet", sa han och snuddade därvid vid sin egen, närmast buddhistiska syn på tillvaron. Han har inte mycket till övers för de terapeuter som bara ger sina patienter råd om hur de ska skaffa sig ett jobb om det problem de kommer med är just hur de ska kunna skaffa sig ett jobb.

Rollo May fick från en åhörare frågan varför kreativa människor oftare än andra får depressioner. Han svarade, efter att ha bekräftat att så faktiskt är fallet, att vårt samhälle ger alltför litet av den atmosfär och de förutsättningar som de kreativa behöver. Det

var annorlunda under renässansen. Och i det gamla Grekland var konstnärerna mycket högt värderade — och förmodligen mindre deprimerade.

En annan orsak till att konstnären oftare än andra hamnar i psykisk obalans eller mentalsjukdom är, menade Rollo May, att konstnären "bär sitt hjärta utanpå". Han är mer oskyddad än andra, han kan inte anpassa sig till det teknokratiska, inte ljuga och kompromissa så lätt, inte förneka sitt levande inre och sina ideal.

En psykolog i publiken instämde i tolkningen och omtalade att patienter blivit friska genom att få medel att uttrycka sig i t ex bild. En mentalsjuk människa kan, förenklat, sägas vara en kreativ person som förhindras uttrycka sig. Och kreativa är vi alla i grunden mer eller mindre.

Rollo May kritiserade den terapi som går ut på att anpassa individen till samhället.

— Hur kan den neurotiske bli frisk av att anpassas till ett samhälle som i sig självt är neurotiskt?

Han förklarade också att en mycket lugn och väl anpassad person inte blir en god terapeut. Man måste nämligen själv ha erfarenhet av olika starka känsloupplevelser och kriser, som man tagit sig igenom, för att kunna förstå hur andra människor känner.

Vidare sa Rollo May att han inte ansåg ångest vara ett sjukdomssymptom, utan något som hör till växande och kreativitet.

— Det finns positiv, konstruktiv ångest — som den som kapplöpningshästen har, när han väntar på att startbanden ska släppas och han ska ge sig i kast med sin uppgift.

Ångest och lycka behöver inte stå i motats till varandra, menade Rollo May. Man kan t o m tala om lycklig ångest.

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 150:-

Informationspaket 10:-

Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119

Tel. 040-846 91 tisdag 19-20



— Om vi betraktar universum som ständigt detsamma, då har vi förbisett det periodiskt återkommande kaos, ur vilket ny ordning uppstår, säger Ilya Prigogine.

Foto Jean Guyaux

Prigogines vision

Ett oförutsägbart universum

Ur kaos uppstår högre ordning

Belgaren Ilya Prigogine, som fick nobelpriset i kemi 1977 för sin teori om dissipativa strukturer, fortsätter sina spekulationer om hur världen fungerar och har nu lagt fram tankar om universums och livets ursprung. Han menar att de nya idéerna går djupare än kvantmekaniken.

Prigogine har intresserat sig speciellt för tidsfaktorn.

— Vi går kanske in i en vetenskapens andra tidsålder nu genom att vi får en ny uppfattning om tiden, menar han.

Med tid avser han förändring, komplexa rörelser som endast kan uppfattas i en tidsriktning, framåt; de kan i princip inte rekonstrueras. De är med andra ord *irreversibla*.

I den klassiska newtonska fysiken spelar tidens riktning ingen som helst roll. Verklighetens alla fenomen kan beskrivas matematiskt. Om man känner tillståndet inom ett system vid en viss tidpunkt, är det i princip möjligt att räkna fram tillståndet när som helst i det förflutna eller i framtiden. Allt skeende framstår som mekaniskt exakt, och där finns ingen plats för tillfälligheter.

Världen ses som ett slags maskin, vars skeenden är förutsägbara. Enligt denna deterministiska världsbild är inget annat verklig vetenskap än det som kan beskrivas med matematiskt språk.

I den mekaniska världen framstår människan, ja allt levande, som en gåta. Det passar egentligen inte in där.

Denna strängt deterministiska uppfattning av världen leder också till svåra problem för vår syn på oss själva. Framför allt elimineras den fria viljan. Våra handlingar beror inte på våra egna fria val, utan är resultat av mekaniska skeenden i en materiell verklighet. Någon mänsklig kultur finns egentligen inte, ingen utveckling, ingen historia. Allt vi har är en mekaniskt frusen värld, given en gång för alla.

Grundläggande i den klassiska naturvetenskapen är idén om kausalitet,

dvs tanken att varje orsak har en speciell verkan och att varje verkan har en speciell orsak. Men det finns också ett synsätt att livet är en produkt av *slump och nödvändighet*. Mutationerna, dvs störningar i den genetiska koden, vilket ibland inträffar och ger upphov till språngvisa förändringar i arvsanlagen, sker slumpmässigt, och när de väl har inträffat, tar nödvändiga fysiska och statistiska lagar över och bevarar — tillsammans med det naturliga urvalet — mutationerna genom generationerna.

I alla händelser målar den klassiska fysiken upp ett *dött* universum; liv i egentlig bemärkelse saknas. Det är mycket nedslående om man tvingas acceptera detta. Människan lever då i ett spöklikt universum där allt skeende äger rum slumpmässigt och automatiskt utan närvaro av någon skapande kraft, varken hos en Gud eller hos skapande människor.

Den moderna statistiska mekaniken har dock rubbat den klassiska fysikens grundvalar. Den förutsätter ibland irreversibilitet, dvs man kan, liksom i kvantmekaniken, i princip inte alltid rekonstruera ett skeende bakåt i tiden och iakttä en logisk kedja av orsak och verkan. En del händelser syns vara helt "orsakslösa", spontana.

Enligt Ilya Prigogine ligger nu den klassiska naturvetenskapen, myten om en enkel, passiv värld för döden. Han anser att nu måste tiden, irreversibiliteten och utvecklingen införas i fysiken.

— Universum, säger han, är ingenting stillastående. Det befinner sig inte i jämvikt, utan det är skapande och består av instabila dynamiska system.

Idag är det uppenbart att de mönster som verkligheten existerar i, kan förändras. Universum framstår nu mindre som en maskin än som en skapande oförutsägbart verksamhet.

— Naturens processer vilar inte på säker, oföränderlig grund. Dess lagar formas ständigt om på högre nivåer av komplexitet.

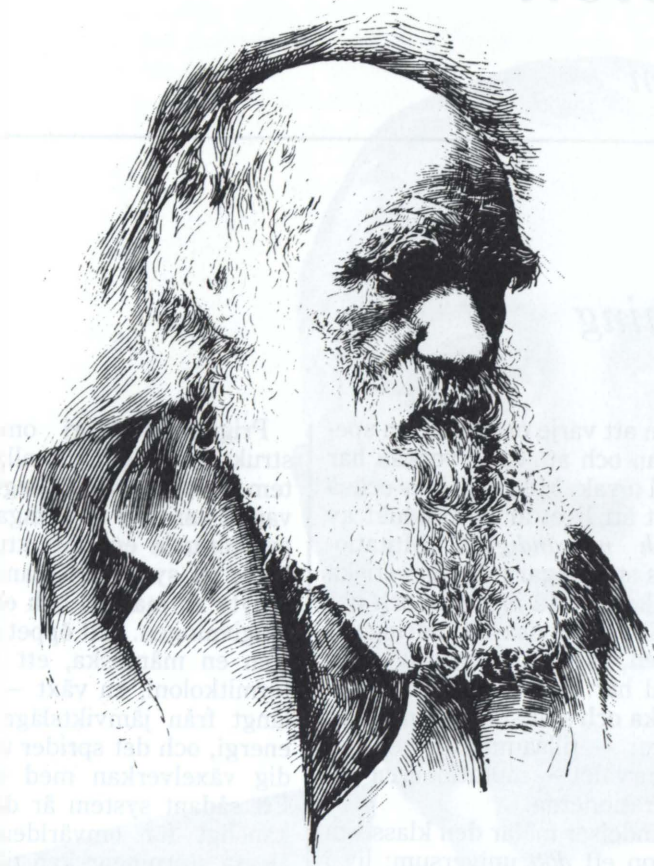
Prigogines teori om dissipativa strukturer säger att alla öppna system — som även inbegriper alla levande varelser — bringas i ordning av störande energifluktuationer som beror på systemens samspel — dvs utbyte av materia och energi — med omgivningen. (Ett öppet system — såsom en människa, ett samhälle, en termitkoloni, en växt — befinner sig långt från jämviktsläge. Det tar in energi, och det sprider ut den, i ständig växelverkan med omgivningen. Ett sådant system är därför mycket känsligt för omvärldens inverkan.) Dessa störningar kan till slut orsaka att systemen faller sönder. Men det kaos som blir följden, ger också förutsättningar för nya kombinationer, samspel på nytt sätt med omgivningen, så att systemet struktureras om på en högre nivå.

Ur kaos uppstår alltså med nödvändighet en ny och högre ordning. Det är den omständigheten som gör att tiden i det långa loppet inte verkar nedbrytande, utan rekonstruerande, uppbyggande.

Prigogine menar alltså att naturens instabilitet är en avgörande faktor bakom utvecklingen. Hela den biologiska utvecklingen kan vara en följd av dynamisk instabilitet — vilket också är den viktigaste förutsättningen för mänsklig kreativitet. Denna instabilitet leder till en mängd valmöjligheter för öppna system. Naturen är inte bunden i något visst mönster, utan den kan experimentera med olika utvecklingsvägar.

— Jag skulle vilja säga att i jämviktsläge är materien blind, säger Prigogine. När naturen är långt ifrån jämvikt, börjar den "se". Den byter ut gamla mönster, skapar nya lösningar, så att utvecklingen tar en ny riktning.

(Det finns en bok på svenska av Ilya Prigogine och Isabelle Stenger. Den heter *Ordning ur kaos* och är utgiven av förlaget Bokslogen.)



Darwin ifrågasatt

Är Darwins utvecklingslära, denna hörnsten i en materialistisk världsbild, trots allt inte riktigt sann?

Eva Moberg är kolumnist på Dagens Nyheters ledarsida, intressant och orädd. Den 18 januari i år hade hon en del skarpt kritiska synpunkter på Darwins utvecklingslära, "en hörnsten i den vetenskapliga världsbilden slutet av förra seklet". Hon nämner att det numer finns "en förödande kritik" av denna lära, "mycket tack

vare molekylärbiologins fantastiska upptäckter" — något som den stora allmänheten är okunnig om. Hon framhåller en bok av den australiensiske molekylärbiologen Michael Denton (*Evolution — A Theory in Crisis*, Burnett Books, London, 1985) som menar att Darwins utvecklingslära numer får uppfattas som en del

sanning vilken inte helt kan förklara livets utveckling på jorden. Darwin själv fäste avgörande vikt vid att man i framtiden kunde finna fossila övergångsformer i stor mängd som stöd för utvecklingsläran. Detta har man ännu inte lyckats med! Så — skriver Eva Moberg — idag skulle Darwin själv inte ha varit darwinist! De allra flesta fossila länkarna mellan de olika arterna fattas alltså. De fossil som finns visar inte arternas långsamma, gradvisa förändringar. De fossila arterna är antingen nära släkt med existerande arter eller också helt unika, förut okända arter. Det existerar endast några få mellanformer. Dessa brukar framhållas i undervisning om evolutionsläran, men i några fall är det tveksamt om de verkligen utgör en utvecklingskedja.

Enligt utvecklingsläran är det slumpmässiga, gradvisa förändringar i arvsanlagen, senare kallade mutationer, som under miljöns urvalstryck driver utvecklingen framåt. De allra flesta mutationer är skadliga eller betydelselösa, men ibland uppkommer en mutation som blir bestående genom att den ger de individer som har den ett plus i kampen för tillvaron.

Eva Moberg menar att det måste ha funnits "myriader" av funktionsdugliga mellanformer, om Darwin hade rätt. I stället har utvecklingen troligen skett sprängvis, och då kan knappast slumpen ha skapat den.

Darwin antog att utvecklingen har skett i små etapper, men — påpekar Eva Moberg — några sådana etapper kan knappast skönjas, varken bland fossilen eller bland de arter som finns idag.

Vi vet numer att även de allra enklaste encelliga organismerna är mycket mer komplicerade än något som människan har skapat och saknar motsvarigheter i död materia. Att miljarder olika sådana celler i komplex samverkan skulle ha uppstått av en slump är helt osannolikt, menar Eva Moberg. Hon slår fast att vi idag faktiskt vet nästan lika litet som någonsin om hur livet uppkommit och vilka krafter som ligger bakom.

Tre forskarstuderande i zoökologi vid Uppsala universitetet bemötte Eva Moberg i DN den 13 februari. De gjorde bland annat gällande att evolutionen fortskrider på så sätt att redan existerande enheter förbättras (genom naturligt urval) på liknande vis

som man förbättrar en bilmodell genom att byta ut de sämst fungerande delarna och behålla dem som fungerar bra. Av slumpen skapade variationer i arvsanlagen bevaras alltså på grund av att de är funktionsdugliga, och sedan uppkommer och bevaras nya variationer på samma sätt. Det blir ett byggande i etapper. Man kan jämföra med om man har en samling bokstäver. Man kastar om dem slumpvis tills man har något verkligt ord. Sedan bevarar man det ordet och låter slumpen ta fram något nytt ord, som anknyter till det första. Det nya ordet bevaras också. O s v. På det sättet kan man utan möda få fram en begriplig mening. Naturen arbetar på liknande sätt.

Forskarstuderandena upplyste också att även om fossila mellanformer är sällsynta, så har man ändå exempelvis kunnat rekonstruera hur hästen har utvecklats från sina anfäder, och fullständiga fossilkedjor finns för några arter; ofullständiga finns för andra.

Den 15 februari hade Eva Moberg ett genmäle i sin DN-spalt. Hon skriver bland annat att gynnsamma mutationer bidrar till att utforma nya varianter inom arter och släkten — däremot kan inte ärftliga förändringar i samspel med naturligt urval förklara hur nya arter, släkten, familjer och klasser har uppkommit. Det kan inte vara slumpen som har åstadkommit detta.

Eva Moberg menar också att om man tror att gynnsamma mutationer — som är sällsynta — är förklaringen på livets gåta, så måste man anta att dessa mutationer på grund av slumpen inträffar i en funktionell ordningsföljd. Och hur skulle det gå till? Hur bildar slumpen en fjäder eller ett öga, som båda är mycket komplexa organ? Om ett öga bildas i etapper enligt utvecklingsläran, så måste det först bildas ögondelar som ännu inte ser och rudiment av fjädrar som inte har någon uppgift att fylla. I detta ligger ett stort problem för utvecklingsläran.

Utvecklingsläran förklarar inte hur och varför de olika livsformerna har uppkommit, anser Eva Moberg. Hur tror hon då att det har gått till? "Sannolikt", skriver hon, "är det många faktorer inblandade som vi ännu inte känner. Det kan t ex finnas en inneboende men flexibel utvecklingsplan.



Eva Moberg

Det kan också finnas något slags kommunikationssystem mellan livsformerna som vi inte känner till. — Det finns sannolikt också energier eller kraftfält i dimensioner som våra sinnen och vår hjärna inte förmår uppfatta."

I slutet av sin artikel citerar Eva Moberg professor Pierre Grassé, som "i trettio år varit ledare för forskningen i just detta ämne vid Sorbonne": "I dag är det vår skyldighet att förstöra myten om evolutionen, ansedd som ett enkelt, förstått och förklarat fenomen ---. Biologerna måste uppmanas att begrunda svagheterna i tolkningarna och de överdrivna slutsatser som teoretikerna åberopar eller lägger fram som etablerade sanningar. Bedrägeriet är ibland omedvetet, men inte alltid, eftersom vissa människor på grund av sin sektarism avsiktligt blundar för verkligheten och vägrar erkänna svagheterna i sin tro." Uttalandet är från 1977.

Sven Öhman, professor i fonetik i Uppsala, deltog i DN-debatten med ett inlägg den 24 mars, där han bland annat frågar i hur många fall som biologerna har lyckats, inom ramen för darwinismen, lägga fram äkta utvecklingshistoriska förklaringar, som är

jämförbara med mekanikens förklaringar av fysikaliska företeelser. För en äkta förklaring skulle fordras att man kunde följa olika arters förändringar genom kanske hundratals miljoner år. Men vi vet inget väsentligt om arternas anpassning genom naturligt urval till en för oss okänd livsmiljö. I stället för att veta gissar evolutionsbiologerna. Hela den nu gällande artgenealogin har en fiktiv karaktär. Den är ett slags fantasibild, som man inte kan veta om den är riktig eller ej, menar Sven Öhman.

Öhman betecknar utvecklingsläran som "ett klassifikationssystem". "Den är en metod att ordna nu levande arter till ett allomfattande genetiskt system där anatomisk, fysiologisk och etologisk likhet utgör den grundläggande klassifikationsprincipen. --- Metoden tillåter att man inför fiktiva mellanarter som placeras kronologiskt i tidigare epoker." Darwins lära är — skriver Öhman — mycket användbar som hjälpmedel för att få överblick över arternas rike.

(Det förekom ytterligare inlägg i DN-debatten om darwinismen, men de har denne referent inte läst.)

SM

En intelligent faktor

Stefan Nordström är docent i medicinsk genetik. I sin bok *Livet — en gåta* (EFS-förlaget 1985) ger han en populärvetenskaplig framställning av vad vi vet om materiens minsta delar, om grundförutsättningarna för liv, om genetiken, om livets centrum cellen och om livsformernas anpassningar till omgivningen, och han polemiserar mot evolutionslärans slumpfilosofi och mekanistiska syn på universums uppkomst.

Han återger, med ogillande, ett uttalande av Bengt Hubendick: "Naturligtvis står det var och en fritt att se naturens skenbara målinriktning som resultat av en faktisk målmedvetenhet. Men då handlar det inte lägre om naturvetenskap utan om teleologi. Den som vill kan bakom alltsammans se en skapare, en intelligens, en medveten vilja. För de flesta biologer är dock ett sådant synsätt helt främmande och därtill onödigt. Urvals-läran räcker som förklaring."

Stefan Nordström menar, tvärt emot Hubendick, att om någon påstår att allt liv har vuxit fram genom tillfälligheternas spel och att allt i sista hand bara är en oavbruten kedja av ytterst komplicerade kemiska processer, *då* är det inte längre frågan om naturvetenskap, utan om uttryck för en materialistisk mekanistisk livsåskådning. Om biologer är främmande för att tro på en skapare, så beror detta, menar Stefan Nordström, inte i första hand på att de är biologer, utan på att en evolutionistisk slumpfilosofi är en allmänt utbredd livsåskådningsmodell. Han tillägger att man kanske från naturvetenskaplig utgångspunkt varken kan säga att naturen *är* målinriktad eller att den *inte* är det. Men enligt hans egen uppfattning är livet så oerhört invecklat och så ändamålsenligt ordnat att det inte kan förklaras som bara ett resultat av slumpvisa förändringar i arvsanlagen (mutationer) samt naturligt urval i kampen för tillvaron. Livet framstår som en gåta, men *gudstron* finns där som ett alternativ till slumpfilosofin. Det är dock inget sofistikerat gudsbegrepp som Nordström för fram, utan det är religionens vanlige Gud som skymtar här och var i texten.

Men Stefan Nordströms bok är inte

dålig.) Han argumenterar ganska skickligt mot en ateistisk verklighetsuppfattning, och han stöder också sin mening med några citat, bland annat ett från den kände astronomen Fred Hoyle, som nyligen sagt att "de biokemiska ämnena med sin förbluffande ordning måste vara ett verk av någon intelligens".

För min del menar jag att det som bör diskuteras i samband med frågan om universums tillblivelse och ut-

veckling är huruvida det kan finnas *en intelligent faktor* bakom allt. Finns det en styrande vilja, en intelligent strävan efter ändamålsenlighet bakom evolutionen? *Det* är frågan. Tyvärr brukar både troende och ateister bara vilja diskutera en enkel gudsbild. Det är synd, för då hamnar man vid sidan av en verkligt givande diskussion.

Det kan vara så, tror jag, att "medvetandesubstansen" är universums



Illustration av Pia Mattsson ur "Livet — en gåta".

grund och att denna substans har egenskaperna medvetande, tankeförmåga, vilja och intelligens. Vi kan tänka oss att den levande substansen långsamt driver utvecklingen mot allt större komplexitet och ändamålsenlighet — ett "skapande" som inte såsom i Bibeln sker under en veckas tid, utan i stället är en utdragen process, som pågått från världens begynnelse och alltså pågår — en evolution som sökande kryper fram genom årmiljonerna i det att substansens intelligens, skaparförmåga — och medkänsla — ständigt ökar. Det är i så fall ett skapande där naturliga processer, liksom slump och mutationer, spelar en roll — men där det även finns en universums strävan att i sig bygga ändamålsenliga former och utveckla allt mer intelligenta varelser.

Man skulle i anslutning till sådana tankar kanske kunna tala om en Gud i utveckling, en ung Gud som idag befinner sig på ett visst stadium i sin utveckling. Litet skämtsamt skulle man kunna fråga om Han nu är i koltåldern, i tonåren, i ungdomen eller i någon annan ålder. Enligt denna tanke lär sig Gud mer och mer, blir visare och visare och — kanske — allt mer etiskt medveten.

Kanske kan man också säga att universum har *intelligens i utveckling som en egenskap*: Världsalltet är ett levande, mer och mer intelligent skapande väsen i vars inre allting blir till som allt mer komplicerade former i tankeväven.

I alla händelser tror jag man måste introducera andra alternativ till den mekanistiska evolutionismen än ett enkelt gudsbegrepp och diffust tal om "någon högre makt". Problemet låter sig inte uttömmande beskrivas som ett val mellan slumpen och Gud Fader.

*) Det mest negativa man kan säga om boken är att den faller sönder, när man hanterar den — på grund av dåligt bokbinderiarbete!

SM



Wäxthuset KAPRIFOL är ett centrum för brobygge över "gränser": Mellan ande—materia, öst—väst, religion—gudsupplevelse, rationalitet—kreativitet, osv. FÖREDRAG och KURSER i: Frigörande andning, bildterapi, rörelse, sacred dance, positivt tänkande, gestalt, fokusering, zonterapi, sjukgymnastik, massage, veg. kost, fasta, ny syn på döden, Feldenkreis, mm. Wäxthuset KAPRIFOL, Branneby, 450 71 Fjällbacka. 0524—700 75

ASTROLOGINEN ANALYYSI HOROSKOOPPI

Nu även på FINSKA! Asiallinen tähtikarttaselitys. Eri tyyppisiä analyysijä. Normaali syntymähoroskooppi 250:—, Vuosihoroskooppi 200:—. Pieni syntymähoroskooppi 120:—. Mahdollisuus esittää yrkittäisiä kysymyksiä. Ilmoita Tarkka

syntymäaika, paikka, kellonaika. Alalla 18 v. kokemus. Tel 019 - 14 25 76.

Astrologi Pentti Tuononen, Varbergagatan 234, 703 52 Örebro.

Spänn av!



Du blir vad du tänker

Yngve Borgström/Ulf Sandström
En praktisk liten handbok för alla som vill stärka självförtroendet och utvecklas positivt. Genom att ta vara på sina möjligheter, genom positivt tänkande och mental träning kan man komma i harmoni och bli en psykiskt starkare människa. Metoden har sedan länge använts inom idrottsrörelsen för att stärka de aktivas prestationsförmåga och uthållighet, och presenteras nu för alla oss andra som också bör ha glädje av metoden.
48 sidor, teckningar 33:-



Köp böckerna i bokhandeln eller
från ICA bokförlag, 721 85 Västerås



Lugn och harmonisk

med psykisk träning
Lars Ryberg
Stressad, nervös, sömnproblem? Eller har du svårt att koncentrera dig inför en uppgift, kanske inom idrott eller arbetsliv? Vardagskraven kan var och en lära sig att hantera mer avspänt genom att lära sig praktisera mental träning. Bokens författare presenterar enkla program som ger psykisk styrka och ett bättre liv.
88 sidor 76:-

Mot en ny vetenskapssyn

Av Lasse Danielsson

Vår tids vetenskap befinner sig i en akut krissituation. Den står inför ett stort och ödesmättat skifte av grundsyn.

Den som vill veta mera om hur vetenskapen ofta fungerar — och hur den borde fungera — får sig en tankeställare genom att läsa Erland Lagerroths *Mot en ny vetenskap* (Studentlitteratur). Boken består främst av ett betydande antal vanligen redan publicerade debattinlägg, och dess senare del sammanfattar och ger slutlig struktur åt alla komplicerade tankegångar och synpunkter, vilka artikel för artikel växer fram i dess förra del.

De enskilda artiklarna, hänvisande till ett stort antal vetenskapens auktoriteter samt bemötande mängder av mer eller mindre framfusiga kombatanter på vetenskapens slagfält, leder på ett naturligt sätt läsaren rätt in i en dunkel debattvärld och gör honom efter hand förtrogen med ett myller av termer och begrepp. Sålunda känner man sig väl hemmastadd i ämnet, när författaren efter nära tre hundra sidor andlig kraftkost drar sina — som det syns mig — välgrundade slutsatser.

Erland Lagerroth ställer "gammal" vetenskapssyn mot "ny". Han menar att det i grunden rör sig om två skilda synsätt. Det förra vill han beskriva med termen *analytisk reduktionism*; "världen är additiv, mekanisk, deterministisk och den utforskas och behärskas med hjälp av analysen och den matematiska beräkningen". Ett sådant synsätt ger, hävdar han, i praktiken en inskränkt och förvrängd världsbild, där den s k objektiviteten dyrkas som helig ko, ett vetenskapsideal mot vilket författaren reagerar å det skarpaste:

"För den som identifierar vetenskap med analys och kräver att resultaten skall vara objektiva och verifierade blir verkligheten nödvändigtvis ett fixt rutmönster, ett fast koordinat-system, ytterst ett dött preparat. Detta *vetenskapsideal* fordrar helt enkelt denna världsbild — annars går ekvationen inte ihop. Den världsbild

som gör anspråk på att vara "objektiv" är alltså helt igenom subjektiv; den är en produkt, en produkt av forskaren själv och hans ideal. — Den abstraherade, analyserade, domesticerade världen är den trygghetssökande forskarens egen spegelbild."

Process, helhet

Vad innebär då det nya synsättet? Som jag uppfattat det kan det fokuseras i termen *process*: naturen, människan, ja tillvaron som helhet betraktas inte som en stillbild utan fastmer som en film — för att bruka författarens egen bild — där rörelsen och tidsfaktorn framtvingar ett nytt sätt att tänka, den s k *dialektikens*. Dock icke den gängse, hegelianska, utan en dialektik kompletterad med helt nya övertoner och helt befriad från den marxistiska determinismen.

"Människans värld är en process med överskridanden och återkopplingar, och den är också en helhet, en historisk och social, existentiell och final helhet av relationer och relationers relationer. Och helheten är en process, liksom processen är en helhet. Dialektiken är den enkla, generella teori och världsuppfattning, som kan ta upp kampen med den analytiska reduktionismen, den cartesianska dualismen, den newtonska världsmaskinen. Den dialektiska vetenskapen är den vetenskap som kan göra rättvisa åt livet och människan."

Helhetstänkande är alltså ytterligare ett nyckelbegrepp i dessa nya tankebanor, liksom att det vetenskapliga intressets tyngdpunkt förskjuts från det materiella till det andliga; *människan blir vetenskapens centralobjekt*.

Det dialektiska tänkandet anser man numera i själva verket direkt speglar den mänskliga hjärnans sätt att fungera; inte enbart som en dator

med komplicerade minnesfunktioner och en logisk kompetens utan dessutom med en intuitiv eller kreativ förmåga, en idékläckande genius, *den fria* Människans särart.

Ljuset från Törnebohm

De båda synsätt jag ovan skisserat kan sägas företräda två vetenskapliga *paradigm* (ung. grundsyn). Och härmed har vi fått stifta bekantskap med ännu en term som spelar en central roll i Lagerroths vetenskapssyn. Det är dock icke Kuhn och dennes teorier som övat det största inflytandet på författaren i detta sammanhang, utan den svenske forskaren Håkan Törnebohm. Denne vetenskapsteoretiker i Göteborg har utvecklat och förfinat Kuhns tankegångar till en "världsbildshypotes", enligt vilken varje forskningsobjekt ovillkorligen måste beledsagas av en noggrann diskussion rörande kunskapens allmänna villkor, ty *all verksamhet inom ett forskningsfält styrs och kontrolleras av de aktiva forskarnas paradigm eller världsbild*.

En sådan teori innebär förstås ett dråpslag gentemot det omhuldade objektivitetskravet, och tesen ifråga bedöms därför av Lagerroth som revolutionerande; ja, ren "befrielse", utbrister han. "Det är från Törnebohm ljuset kommer", skriver han bl a med sin öppenhjärtiga penna...

Normal och extraordinär vetenskap

Jag kan inte motstå frestelsen att citera Törnebohms karaktäristik över den gamla resp. nya vetenskapsmannen, då jag anser att den mästertligt tolkar problematikens kärnpunkt:

"En person som bara har normalvetenskaplig kompetens finner sig bäst

tillrätta med den typ av forskning som Kuhn kallar 'normal science'. Han vandrar helst på upptrampade, 'snitslade' stigar i sällskap med likasinnade. Han är föga benägen att ifrågasätta paradigm som bär upp den normalvetenskapliga tradition som är hans hemvist. Han har en oförstående och kallsinnig attityd till andra traditioner. Han är en sällsynt gäst i de reflekterande områdena av sin vetenskap.

Forskare som förmår bryta sig loss ur en tradition och anvisa nya vägar för framtida forskning — jag syftar på vetenskapernas framgångsrika revolutionärer — har den sorts kompetens som jag kallar 'extraordinär'. Sådana forskare utsätter dominanta paradigm för radikal kritik och skapar nya, som eventuellt kommer att bli traditionsbärande."

Vi möter uppenbarligen denna nya forskartyp just i Lagerroth. Han tycks nämligen drivas av ett altruistiskt eller ideellt motiv i sina studier och i sin akademiska gärning. Han förefaller se sin uppgift som ett kall och inte blott som en karriärismsens språngbräda. Han sätter människan och hennes väl och ve i centrum för sin forskning, ja han framstår, syns det mig, som *den sanne Humanisten*.

Kris

Vår tids vetenskap står, menar Lagerroth, inför ett omfattande och ödesmättat *paradigmskifte*, den befinner sig mitt inne i en akut krissituation. Och denna kris gäller inte blott humaniora utan vetenskapen som helhet. Och världen!

Det säger sig självt att det synsätt som Lagerroth representerar också innebär ett dråpslag mot den gängse pedagogiken, från lägsta till högsta nivå. Den utmärks som bekant just av att minnet prioriteras på fantasins bekostnad, att det själstdödande plugandet gör sig brett på den livsbefrämjande och personlighetsdanande kreativitetens bekostnad. Det materiella, metoder, utrustning etc blir betydelsefullt, medan eleven, människan och de "andliga" värdena hålls på sparlåga.

"Revolution"

På samma gång som Lagerroths framställning präglas av en nära nog förmåten, ja ibland rent "fräck" trovisshet utstrålar den också såväl saklighet som sympati och — ödmjukhet. Ett belysande exempel på det första utgör följande passus:

"Företrädarna för det gamla paradigmets förstår inte det nya, varken dess beskaffenhet eller bevekelsegrunderna hos dess företrädare. De förstår icke vad de talar om."

Just av den anledningen hävdar Lagerroth att kompromiss och samförstånd mellan paradigmerna framstår som en orealistisk och ologisk upplösning av konfrontationen. Det skulle strida mot *dialektikens hjärtpunkt, det språngvisa framsteget*. En brytning, ja en regelrätt "revolution" syns oundviklig! Samtidigt är han dock mån om att påpeka att den gamla empiriska eller positivistiska modellen ingalunda är "överspelad", upphävd eller avförd. Den betraktas tvärtom som

Lycklig är frisk

En undersökning nyligen i Ohio, USA, har visat ett signifikant samband mellan äktenskaplig lycka och kroppens förmåga att hålla sjukdom borta.

— Upplösning av äktenskap är den viktigaste sociodemografiska orsaken till sådan kroppslig sjukdom som har med stress att göra, säger forskarna. Frånskilda har ungefär 30 procent mer akuta sjukdomar och läkarbesök än gifta.

Kvinnor som levde i mindre tillfredsställande äktenskap hade svagare immunresponser än de som ansåg att de levde i goda förhållanden.

Källa: Brain/Mind Bulletin april/maj 1987

Tre döttrar

Den svenska drottningen Kristina övergick till katolicismen, som hennes far, Gustav II Adolf, i blodiga krig hade bekämpat. Svetlana, Josef Stalins dotter, övergav den kommunism som hennes far med allra hårdaste medel hade arbetat för, och "hoppade av" till Väst. Katharine Tait, dotter till filosofen och matematikern Bertrand Russell, anslöt sig till kristendomen, som hennes far i många skrifter med förnuftsargument hade bekämpat.

I sin bok *My Father Bertrand Russell* (1975) skriver Katharine Tait:

"Min far var till sitt temperament en djupt religiös man, det slag av passionerad moralist som skulle ha blivit helgon i en mer troende tid... jag skulle gärna velat övertyga far om att jag funnit vad han hela tiden sökt, det ousägliga något som han längtat efter hela sitt liv. Jag skulle ha velat övertyga honom om att sökandet efter Gud inte måste vara förgäves."

Källa: En artikel av Rolf Lindborg i Sydsvenska Dagbladet den 21 april, 1987.

både nödvändig och självklar. Den när emellertid inte ända fram till "den tändande gnistan", den orkar inte över kreativitetens och insiktens tröskel. Dess huvudkaraktär blir därmed nödvändigt konservativ och framstegshämmande. *Kunskapen* blir aldrig till *visdom*.

Anm. Lasse Danielsson är samhällsvetare och arbetar på en bok om Jesus som vetenskapsman och filosof. Boken utkommer hösten 1987, förlag: Asak.

NDUr hos barn

Fem medicinska forskare vid *University of Washington School of Medicine* i USA har intervjuat 40 barn av vilka 29 hade varit svårt sjuka och 11 varit nära att dö. Sju av dem som varit nära döden berättade om nära-döden-upplevelser lika dem som förekommer hos vuxna, fast hos barnen var de mindre livspåverkande och inte så detaljerade och dramatiska. De barn vars liv inte varit i fara, hade inte haft några ovanliga upplevelser. Detta antyder att det här fenomenet är förknippat med dödens närhet och inte en följd av patologi eller inbillning.

Sex av barnen berättade att de varit utanför den fysiska kroppen, fem sa att de hade gått in i ett mörker, fyra beskrev en tunnel och tre kom ihåg att de beslutat att återvända till kroppen.

Medan vuxna brukar berätta detaljerat om upplevelser i dödens närhet, så beskrev alla barnen utom ett endast korta fragment av minnen, och de sa ingenting om någon översikt av det tidigare livet, och ingenting om tidsförändring.

Vuxna berättar om möten med döda vänner och anhöriga, men barnen hade sett sina lärare eller levande klasskamrater.

I likhet med vuxna hade barnen en känsla att de lämnade kroppen och att de kunde se kroppen från en punkt ovanför den.

De fem forskarna påpekar att under laboratorieexperiment, som utförts av andra forskare, har ut-ur-kroppen-upplevelser förekommit medan försockspersoners tinningslob har stimulerats. Det är också känt att psykdroger ofta ger upphov till ut-ur-kroppen-upplevelser, och sådana droger påverkar tinningslobernas kemi.

Källa: Brain/Mind Bulletin april/maj 1987.

Benjamin Creme i Sverige

Av Håkan Blomqvist

Han är en av de många mer eller mindre tragiska eller heroiska figurer som i olika tider trott sig vara Kristi språkrör.

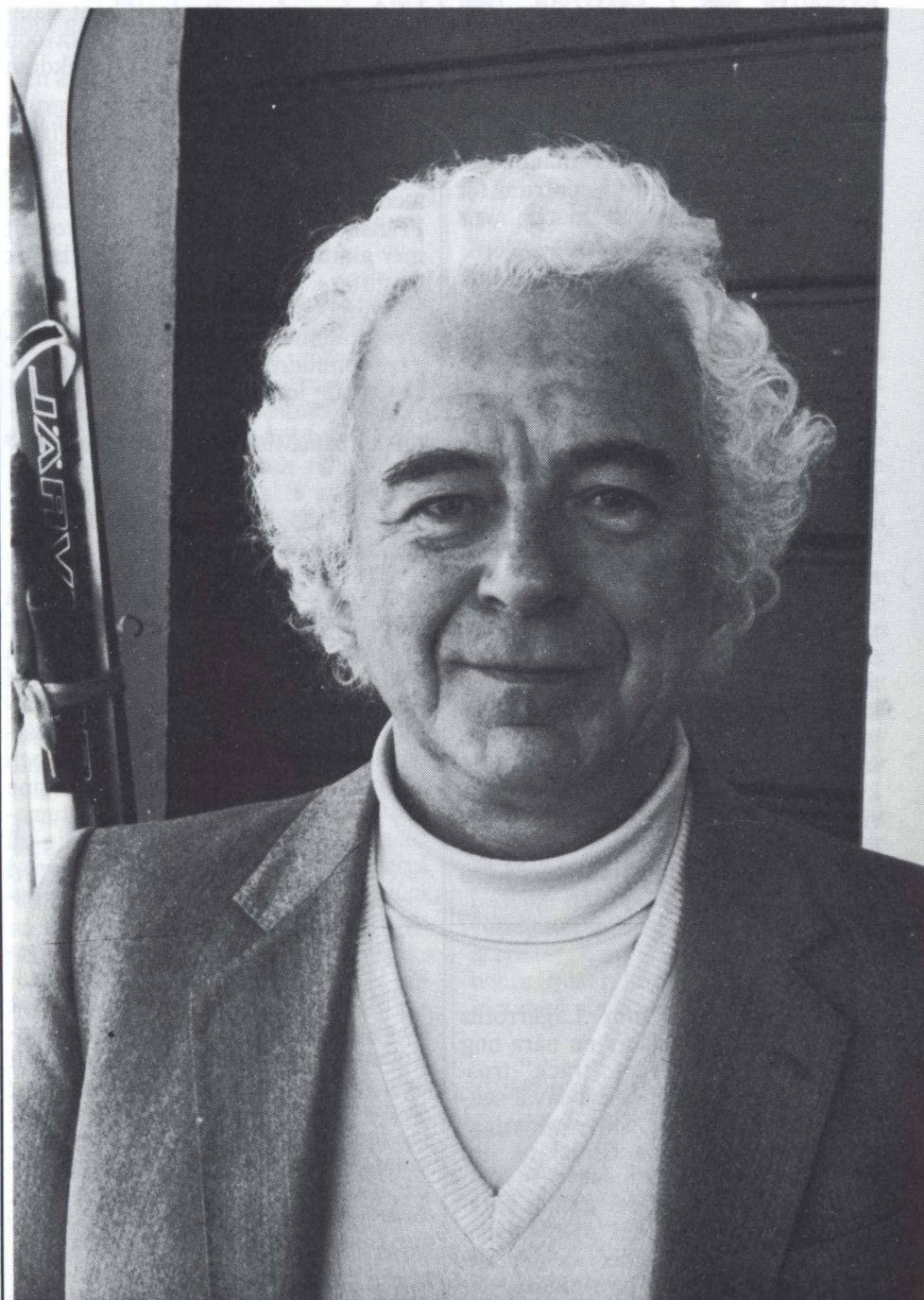
Söndagen den 25 april 1982 var det åskilliga svenskar som höjde ögonbrynen när de slog upp Dagens Nyheter på morgonen. I en helsidesannons kunde man läsa "Kristus nu här" och så en förklaring att världsläraren, Lord Maitreya, alltsedan juli 1977 funnits i ett välkänt land. Vidare att han skulle tillkännage sin identitet och tala till världen genom TV och radio "under loppet av de närmaste två månaderna".

Annonser utlöse en febril aktivitet bland svenska journalister. Speciellt när det visade sig att samma text förekommit i sexton stora tidningar runt om i världen. Vem hade råd med annonskostnader på över en miljon? Bara den i DN kostade 65.000 kronor.

Spåren ledde till en liten grupp esoteriker i London under ledning av den engelske konstnären Benjamin Creme. Creme påstod sig ha stått i telepatisk kontakt med mästarna och Kristus sedan 1959. Han agerade nu som Kristi förelöpare och ambassadör.

Den 14 maj 1982 dök Benjamin Creme upp igen i internationella sammanhang. Vid en presskonferens i Los Angeles, inför över hundra journalister, förklarade han att Kristus bodde i East End i London och att han var omkring 40 år och närmast kom från Karachi i Pakistan. Om journalisterna reste till London och letade, så skulle de finna honom. Men ingen åkte och hela saken dog ut. Ännu en profetia som slagit fel, resonerade många.

Jag blev nyfiken på Benjamin Creme 1980 när hans första bok, *The reappearance of the Christ and the masters of Wisdom* (1), kom ut. Förutom sina telepatiska kontakter med mästarna påstod han sig också ha varit i fysisk kontakt med rymdmänniskor och arbetat för dem i flera år. 1981 skrev jag till honom, men utan resul-



Benjamin Creme. Foto Håkan Blomqvist

tat.

Det var därför med många obesvarade frågor jag reste till Stjärnsunds kursgård i Dalarna för att delta i ett seminarium med Benjamin Creme 28-29 mars 1987. Sammanlagt deltog ett trettiotal personer, och cirka 50 under det öppna föredraget.

Benjamin Creme visade sig vara en jovialisk engelsman som såg ut som en blandning av Norman Mailer och George Adamski, om nu någon kan göra sig den bilden. Med sina drygt sextio år, en humoristisk läggning och glimten i ögat charmade han snabbt hela församlingen av sökare från olika delar av Sverige.

Första dagen ägnades åt ett föredrag om meditation, nämligen den speciella form av *transmission meditation* som Creme förespråkar som ett sätt att sprida kristusenergi. Under en timme satt trettio personer i en ring och koncentrerade sig på det skajacentret i pannan. Det var inte bara jag som tyckte det var måttligt roligt, men ingen ville störa "Kristus" som då "överskuggade" Creme.

Under det öppna föredraget på kvällen fick vi veta bakgrunden till alla de egendomliga och motsägande turerna kring Kristi återkomst. Benjamin Creme berättade hur han utvalts som Kristi förelöpare, om mästarnas arbete och rymdmänniskornas inblandning i händelseutvecklingen. Söndagens seminarium ägnades återigen huvudsakligen åt meditation och frågor.

Benjamin Creme, som är konstnär till yrket, har ägnat hela sitt liv åt studier i mystik, ockultism, esoterik och flygande tefat. Redan som fjortonåring slukade han Alexandra David Neals klassiska *With mystics and magicians in Tibet*. På 1940-talet upptäckte han att han hade en stor känslighet för "eterströmmar" och påstår att han kunde avgöra när en atombomb exploderat någonstans på jorden (2).

Inspirerad av den teosofiska traditionen började han meditera i början av 1950-talet. Namn som dyker upp i hans välsorterade bokylla är Blavatsky, Leadbeater, Gurdjieff, Brunton, Bailey, Vivekananda, Yogananda m fl.

I mitten av 50-talet läste Creme också George Adamskis böcker om resor i flygande tefat och kontakter med venusianer. 1957 gick han med i en UFO-grupp i England, och där startade han också sin föredragsverksamhet med att berätta om rymdmänniskorna.

Men det var i slutet av 1958 som det verkliga arbetet inleddes:

— En man jag känner, som står i regelbunden kontakt med hierarkin, berättade att jag mottog budskap från mästarna. Jag svarade att det gjorde jag inte. Men han sa att han uppma-

nats att informera mig och tillade att jag inte skulle vara orolig. "De kommer igenom till sist."

Några veckor senare, den 3 januari 1959, när Creme var på väg in i badrummet, kom plötsligt ett inre meddelande som en blix från klar himmel. Den inre rösten var ett kort budskap att han skulle gå till en viss bro över Themsen cirka tre veckor senare, en tisdag kl. 21.00.

Han skrev ner meddelandet och begav sig till mötesplatsen, så som den inre rösten uppmanat honom att göra. Vid bron stod en bil och väntade. I bilen fanns mannen som tidigare sagt att Creme fick budskap från mästarna. De övriga visade sig senare vara rymdmänniskor stationerade på jorden. Färden gick till en våning i London, där Creme instruerades vidare i att motta budskap, och samtidigt började ett intensivt samarbete med rymdmänniskorna.

— Omfattningen av detta samarbete får jag tyvärr inte avslöja. Men många av mina missuppfattningar om dem och deras aktiviteter rättades vid den tiden. Jag samarbetade också mycket kort med George Adamski under ett besök som han gjorde i England, och från egna erfarenheter kan jag intyga att hans kontakter var äkta (3).

Creme var mycket förtegen om sina kontakter med rymdmänniskorna. I en paus frågade jag honom om han åkt med i deras farkoster. "Många gånger", svarade han. Men endast genom sk utanför-kroppen-upplevelser. Det är omöjligt att färdas i fysisk kropp i deras farkoster, eftersom tefaten är eteriska. Inte heller Adamskis påstådda tefatsresor var fysiska, menade Creme, och tillade att de rymdmänniskor som arbetar i vårt samhälle endast är materialiserade.

Efter första kontakten med rymdmänniskor i London började de inre budskapen komma regelbundet. Han beordrades att skaffa en bandspelare för att tala in de dikterade meddelandena.

Redan i början av 1959 informerades Creme genom ett budskap direkt från Kristus att han hade ett arbete att utföra i samband med Kristi återkomst. Senare dikterade Cremes egen mästare att "det kommer en tid när du förväntas att handla" (4).

Under sitt besök i Stjärnsund gav Creme en sammanfattning av den esoteriska traditionens syn på mästare och Kristi återkomst. Han anser sig fortsätta Alice Baileys arbete, men Baileyanhängarna menar att Creme är galen.

Mästarna har i tusentals år levat dolda i avlägsna bergs- och ökenstrakter på jorden. Senaste framträdandet gjordes under den atlantiska eran. Just nu finns de bl a i Himalaya, Anderna, Klippiga bergen, Uralbergen,

Atlasbergen och Gobiöknen. Kristus-Maitreya är deras ledare och har sitt högkvarter i Himalaya.

Sedan 550 år har mästarna vetat att de måste börja närma sig mänskligheten igen för att leda planeten in i vattumannens tidsålder. Frågan har varit när mänskligheten är redo för denna uppenbarelse.

Först hoppades man att Kristus skulle kunna framträda redan 1950, men nationerna visade sig då inte vara redo. Tidpunkten när mänskligheten kunde ta emot Kristus nåddes i juli 1977. Enligt Creme försökte man en annan plan i början av seklet. Kristus skulle då komma genom Krishna-murti, men planen ändrades och Krishnamurti informerades om förändringen.

Den 8 juli 1977 färdades Kristus från Himalaya till Karachi i Pakistan för att akklimatisera sig några dagar. 19 juli flög han till London för att börja sitt arbete, först som en vanlig muslim i den asiatiska delen av East End.

Mästarna anmodade Creme att hålla en presskonferens i maj 1982 för att informera världen att Kristus nu återvänt och bodde i London.

— Jag höll presskonferensen i Los Angeles eftersom jag fick en enorm mediarespons i USA. Mer än 90 journalister kom. Jag berättade för dem att om en tillräckligt stor grupp inflytelserika journalister kom till London och gjorde en symbolisk undersökning, skulle de finna honom på 24 timmar. Underligt nog hände ingenting. Inga mediamänniskor reagerade, bara några frilansjournalister... Och ingenting inträffade. Kristus kunde inte framträda, eftersom ingen bjöd in honom.

Engelska BBC svarade att de väntade på mera påtagliga bevis innan de skulle agera. När ingenting inträffade, ändrades gradvis kraven. Journalisterna behövde bara besöka en viss restaurang, så skulle Kristus komma dit. En sammankomst med journalister kom till stånd i november 1984 på den avtalade restaurangen, men den enda som upplevde något den gången var en kvinnlig journalist från Colombia. Creme nämnde aldrig hennes namn.

I februari 1982 hade den sydamerikanska journalisten besökt ett möte med Creme i London. Under seansen hade hon sett hur Cremes ansikte försvann i en gyllene aura och istället framträdde ett annat ansikte med gyllenbrun hy, stora mörka ögon, höga kindknutor och en kärleksfull energitruslning.

På den avtalade restaurangen i november 1984 hade kvinnan känt sig iakttagen, vänt sig om och då sett samma man, som hon såg i visionen, stå vid dörren. Men han försvann i ett gyllene ljus och ingen av de övriga

journalisterna såg honom.

Enligt Benjamin Creme har flera stora TV-bolag gjort intervjuer med Kristus. Men påtryckningar från "vissa delar av etablissemanget" har förhindrat att intervjuerna visats. Den 26 februari 1987 gjorde ett stort amerikanskt TV-bolag en tio minuters lång intervju med Kristus. När den sänds kommer hela världen att veta att det är Kristus som talar. Alla människor kommer då att telepatiskt, på sitt eget språk, höra Kristi budskap. Den 6 mars 1987 for Kristus till Indien för att där upprätta sitt ashram. Till dags dato har ingen sett TV-intervjuerna.

Så lyder i korthet Benjamin Cremes egen version av händelserna kring Kristi återkomst. Det skulle kräva en enorm massa undersökande journalistik för att kolla upp alla fantastiska påståenden och händelser kring Creme och hans grupp. Klart är att hans budskap har en väldig genomslagskraft. Centra finns i många länder. Efter Sverige skulle Creme vidare till Holland och Japan. Pengar saknas heller inte. Rörelsen backas upp av flera rika amerikaner. På tre veckor samlade man in över en och en halv miljon kronor för annonskampanjen 1982 (5).

Förutom sin bok *The reappearance of the Christ and the masters of wisdom* har Creme givit ut *Maitreya's mission vol. 1,2* och *Transmission and meditation for the new age* (6). Dessutom är han redaktör för den stora och påkostade månadstidskriften *Share international*.

Kristi budskap till jordens människor är kortfattat att omfördela jordens resurser för att undvika svält och nöd i tredje världen. Ordet *share* — att dela med oss — är det viktigaste. Här får man säga att det sympatiska med Creme är hans enkla och förnuftiga budskap. Det är inte ockult utveckling som är det centrala, utan en rättvis fördelning av jordens resurser.

Den stora frågan när det gäller inre budskap och transmeddelanden är förstas hur man skall förhålla sig till dem. Personligen ser jag det som en enastående naivitet att bygga upp hela sitt liv på inre röster. Creme har aldrig fysiskt träffat någon av mästarna, men tror obetingat på allt de "säger". Lika övertygade är förstas andra kultledare världen över med helt andra budskap. Att godta något av dessa meddelanden som fakta blir en lovsång till subjektivismen, att lämna över till godtycke och auktoritetstro.

Följden blir också att man måste svälja absurditeter. Creme förklarade under ett föredrag att Olof Palme var invigd av andra graden. Men det var också Hitler och Idi Amin, fast de misslyckades i sitt arbete. Direkt



Benjamin Creme och Erik Åhrberg, Stjärnsund. Foto Håkan Blomqvist

osympatisk är också Baileys and Cremes metafysiska antisemitism. Judarna förklaras vara en ras som misslyckats i ett annat solsystem. Därför har de satts på jorden och är mer eller mindre djävulens hantlangare.

Felaktig är också Cremes förklaring till Krishnamurtihistorien. Krishnamurti hoppade av den teosofiska rörelsen när han insåg att alltihop var båg och subjektiva inre upplevelser. Om sin lärare Charles Leadbeater konstaterade han bara kort "Leadbeater var ond" (7). Förklarligt med tanke på den psykiska misshandel han utsattes för av teosoferna.

Man kan förstås spekulera huruvida någon politisk grupp utnyttjar Creme för egna syften. Vilka var t ex egentligen de "rymdmänniskor" han mötte i London — om nu inte hela historien är en myt? I sin kritiska biografi över Rudolf Steiner framförde professor Hjalmar Sundén tanken att det kanske fanns en verklighet bakom berättelserna om Blavatskys mästare:

"Jag håller det icke för otroligt att bakom talet om mahatmorna döljer

sig verkliga indier av det kynne som utmärkte stiftarna av Arya Samaj, en klart antikristen rörelse, som ville utrota kristendomen" (8).

I mångt och mycket fortsätter Creme traditionen från Blavatsky och Bailey. Bailey profeterade också om ett tredje skede i mästarnas planering som skulle inbegripa radio och TV. Vi vanliga dödliga får väl vänta och se om något TV-bolag sänder en intervju med Kristus.

NOTER

1. Benjamin Creme: *The reappearance of the Christ and the masters of wisdom*. Tara Press, London 1980.
2. Ibid. s. 12.
3. Ibid. s. 13.
4. Ibid. s. 14.
5. Dagens Nyheter 30 april 1982.
6. Kan beställas från Tara Press, 59 Dartmouth Road, London NW5 1SL England.
7. Gregory Tillett: *The elder brother. A biography of Charles Webster Leadbeater*. Routledge & Kegan Paul, London 1982, s. 10.
8. Hjalmar Sundén: *Rudolf Steiner. En bok om antroposofin*. Diakonistylens förlag, Stockholm 1962, s. 14.

Karin Boye

I RÖRELSE

Den mätta dagen, den är aldrig störst.
Den bästa dagen är en dag av törst.

Nog finns det mål och mening i vår färd —
men det är vägen, som är mödan värd.

Det bästa målet är en nattlång rast,
där elden tänds och brödet bryts i hast.

På ställen, där man sover blott en gång,
blir sömnen trygg och drömmen full av sång.

Bryt upp, bryt upp! Den nya dagen gryr.
Oändligt är vårt stora äventyr.

Ur *Härdarna* (1927)



Uri Geller under ett framträdande i Medborgarhuset, Stockholm, 1978.

URI GELLER — en framgångsrik fifflare?

"Idag är Uri Geller miljonär flera gånger om", rapporterar tidningen *Financial Times* i London. Geller uppger att han anlitas av gruvföretag som letar efter mineraler. Och han tar bra betalt för sina tjänster. En miljon pund som förskott på royalty brukar det kosta."

Geller säger själv att han under de senaste tio åren haft stor framgång med elva projekt. Tre eller fyra har slutat med ett fullständigt misslyckande, och en del torde ha varit endast delvis framgångsrika, så att royalty inte räckt för att täcka förskottet.

"Men är detta sant?" frågar *Financial Times*. "Oberoende bekräftelser är svåra att få." Tidningen tillägger

att de som anlitar Geller "kanske finner det lättare att 'gömma' betalningen till honom i företagets prospekteringsbudget än att förklara saken för styrelse och aktieägare".

En företagsledare inom gruvindustrin, som trätt fram och berättat att han anlitat Geller, är Peter Sterling, styrelseordförande i Zanex, ett prospekteringsföretag i Australien. *The Skeptic*, nyhetsbrev från *Australian Skeptics*, den australiska avdelningen av CSICOP (Kommittén för vetenskaplig undersökning av påstått paranormala fenomen) uppger att Zanex betalade Geller 250.000 dollar för hans råd om var man skulle söka guld på Solomonöarna och i Maldontrak-

ten i Australien. Han garanterades också möjligheten att köpa upp till 1.250.000 Zanexaktier à 20 cent.

Geller flögs till Solomonöarna. Han rådde Zanex att leta efter diamanter. Prov togs, och Sterling uppger att resultatet var "lovande". Man fann mineraler som förekommer tillsammans med diamanter. Men Sterling säger inte om man verkligen påträffade diamanter och inte heller om de fyndigheter som Geller utpekade redan var kända. I alla händelser är Sterling, enligt *Financial Times*, nöjd med sin investering i Geller, men säger att det inte varit lätt att förklara detta sätt att prospektera för styrelsen och aktieägarna.

Geller togs också till Maldon, en gammal guldgruvestad i centrala Victoria, och där hade han långa diskussioner med en geolog från Zanex. Enligt *The Skeptic* tror man att Geller inte avslöjade något om området som inte redan var känt av geologer.

Sterling sa till reportrar att han inte hade en aning om "hur det fungerade" — fast han visade inte upp något övertygande bevis på att det fungerade! — men menade att om 20–30 år kommer nog vetenskapen att konstruera maskiner som gör samma sak.

Reportern i *Financial Times* ger en upplysning som kan vara mer avslöjande än kan själv tycks inse. Han skriver: "Geller tycker om att samarbeta med geologer. Ju mer feedback de ger honom, desto större möjligheter har han att tolka de krafter som han snappar upp."

I alla händelser har Gellers affärer varit lukrativa. "Det råder inget tvivel om att han är oerhört rik. Han bor för närvarande i två mycket stora lägenheter med utsikt över en av Londons vackraste parker", skriver *Financial Times*. "Den ena är för hans familj, den andra tjänstgör som kontor. Han har också andra bostäder i andra länder."

Tidningen skriver också att skeptikers försök att misskreditera honom tidigare har varit till skada och hinder för honom. "Men idag, så länge som gruvmagnater finner det lönande att satsa på honom, bryr han sig inte så mycket om vad skeptikerna säger."

Oförmånlig publicitet

I oktober 1986 publicerade londontidningen *Mail on Sunday* resultatet av en kritisk undersökning av en del av Uri Gellers påståenden. Tidningen sjunger ut ordentligt. Den kallar Geller "bondfångare" och "den värste fifflaren under 1900-talet".

Undersökningen, som pågick i tre månader, gjordes av journalisterna Iain Walker och John Dale.

Några exempel:

- Under en TV-show lyckades Geller till publikens förvåning återge en teckning som han tidigare bett programledaren rita och sedan gömma. Walker och Dale påstår att Geller kikade under repetitionen av programmet. Detta observerades av en medlem av programredaktionen, John Richards, som berättade att Uri hade bett skriptan att rita en figur samtidigt som alla andra skulle vända sig om. Richards fann det egendomligt att han skulle vända ryggen till, så han såg sig om och observerade att Uri hade vänt litet på sig och kikade på skriptan genom sina fingrar.

- Under samma TV-show lyckades Geller få igång en trasig klocka.

Efter programmet tog Walker och Dale klockan till en skicklig urmakare, som sa: "Jag är inte förvånad över att Uri Geller lyckades starta den här klockan. Det är inget fel på den. Det satt ett litet hårstrå i urverket, men om den skakades, skulle den sannolikt börja gå. Det händer ofta med klockor som legat oanvända i årtal."

- Geller påstår att han kan upptäcka en diamanter, medan han befinner sig i ett flygplan högt över marken. Reportrarna testade honom genom att lägga fram 84 tändsticksaskar och be honom peka ut dem som innehöll diamanter, guld, silver, olja och kol. Geller vägrade försöka.

- Geller säger att han en gång i Mexiko imponerade på Henry Kissinger genom att läsa dennes tankar. Walker och Dale tog kontakt med Kissinger, som sa att han kom ihåg att Geller på något sätt hade böjt en sked, men absolut inte läst hans tankar.

- Reportrarna undersökte ett påstående av Geller att han i Sydafrika funnit kolfyndigheter utifrån en karta som visats honom av Clive Menell, ordförande i *Anglovaal Corporation*. Menell berättade för Walker och Dale att Uri hade presenterats för honom av en vän och att man på skoj beslutat att testa hans psykiska krafter. "Han klarade sig inte så värst bra", sa Menell. "Våra geologer placerade rent gult, ren koppar och sten i tre testtuber. Uriss gissningar var inte så bra. Han upptäckte heller aldrig några mineralfyndigheter och anlätades aldrig av företaget."

- Det australiska gruvföretaget Zanex betalade Geller 350.000 dollar för att peka ut guld- och diamanfyndigheter. Men någon succé blev inte detta. "Man kan knappast säga att det gav några prospekteringsframgångar", sa Zanex direktör Georg Reynolds och svarade nej på frågan om Uri gjort skäl för sitt feta arvode.

- Geller menar att hans kritiker numer fått äta upp sina ord och att en av dem, illusionisten Ronai Schachnaey, till och med gett honom en medalj. "Tydligen har han ändrat uppfattning", säger Uri. Men Schachnaey säger på förfrågan att han gav Uri medaljen för att understryka att Uri är en illusionist. "Jag har alltid betraktat honom som en bluff", säger Schachnaey.

- Walker och Dale kontrollerade en uppgift från Geller att han hjälpt till att hitta en kidnappad amerikansk miljardär, Samuel Bronfman. Familjen Bronfman bestred detta. Uri hade bara på kartan pekat ut en stor stadsdel i Brooklyn — och lämnat en räkning på 18.000 dollar. De betalade motvilligt 180 dollar.

Reportrarna på *Mail on Sunday* säger att tidningen visat på ett möns-



**Näckrosen
Bokhandel**
specialbokhandel

**Psykologi
Filosofi
Mytologi
Astrologi
Alternativ-
Läkekonst**



TEL.

031 /

13 60 85 el. 13 60 20



POSTORDERADRESS:

Box 3022

400 10 Göteborg



ÖPPETTIDER:

Vard. 10 — 18

(Månd. 10 — 19)

Lörd. 10 — 14



AFFÄR:

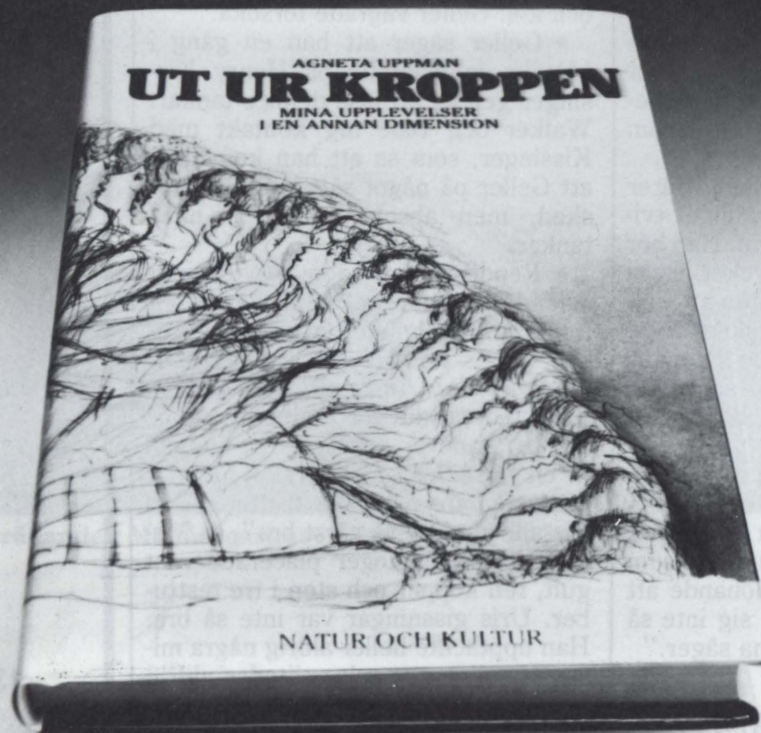
**Storgatan 10
Göteborg**

ter av bluff genom åren hos Uri Geller, och detta kan bara betyda en sak: Uri har inte de paranormala krafter som han uppger.

Källa: Artiklar av Kendrick Frazier i *Skeptical Inquirer* nr 2 och 3, årgång 11.

*1 pund = ca 10 kronor,
1 dollar = ca 6.30.

OM UPPLEVELSER UTÖVER DET VANLIGA



UT UR KROPPEN
Mina upplevelser i en
annan dimension
Av Agneta Uppman
Inb, ca-pris 175:-, utk aug.

"På kudden inunder mig såg jag mitt eget ansikte, svagt upplyst och fridfullt sovande. Jag böjde mig ned över det och betraktade det nyfiket. Då plötsligt gick det upp för mig: det var ju jag som låg där och sov..."

Agneta Uppman beskriver på ett målande sätt och med kritisk distans sina ut-ur-kroppen-upplevelser. Detta är den första svenska boken om ett ovanligt men alltmer uppmärksammat fenomen.

Bokförlaget Natur och Kultur

Box 27323, 102 54 Stockholm, tel 08-23 24 80



Någonstans i ett samhälle bör det pågå tänkande som inte har plats inom den rådande, accepterade ideologins gränser.

Winston H. F. Barnes

Djurens djävul människan

Mia Jonson, 16 år, praktiserade fem veckor på Statens bakteriologiska laboratorium hösten 1986.

— Djuren behandlades inte som levande varelser, utan som saker. Jag mådde illa av att se hur det gick till. Flera gånger var jag tvungen att gå ut för att få frisk luft, berättar Mia.

Det var inte bara experimenten som var plågsamma för djuren, utan även förvaringen och bristen på skötsel.

Kaninerna satt ensamma i små burar med oklippta klor och frätskador på tassarna för att de tvingades ligga i sitt kiss och bajs. Något strö fanns inte i burarna, utan kaninerna låg på en plåtbotten med hål.

— Sämst av djuren behandlades mössen. Instängda i små plastlådor med hela väggar såg de inte mycket av omvärlden. De åt ofta upp varandra, och i nästan varje bur låg det döda möss, säger Mia.

Källa: Djurens Rätt! nr 2, 1987.

Astrologi och samhällsklass

I *Skeptical Inquirer* (nr IX:4) analyserar Geoffrey Dean och hans medförfattare en stor undersökning som nyligen publicerats i den engelska tidskriften *The Guardian*. Enligt denna undersökning, som bygger på officiell statistik om över 2 miljoner briter, skulle det finnas ett samband mellan soltecken och yrke. Ett flertal yrken var överrepresenterade bland människor födda under vissa soltecken, och sådan överrepresentation förekom i betydligt större utsträckning än vad man skulle förvänta utifrån slumpen.

Det visade sig emellertid att undersökningens resultat kunde förklaras utan hänvisning till astrologiska hypoteser. En stor del av förklaringen har att göra med årstidskillnader i födelsetid mellan samhällsklasserna. Huvuddelen av de personer som ingår i undersökningsmaterialet var födda före centralvärmens införande i engelska hus. Inom de högre socialgrupperna var man mera benägen än inom de lägre att planera födsel till våren för att undvika vintern.

Ur Folkvett, nr 1, 1987.



Human-Etiska Förbundet

organiserar icke-troende, arbetar för en avkristnad skola, för sexuell jämlikhet, för ett mediautbud som svarar mot befolkningens livssyn och för en ökande ekologisk medvetenhet.

Tel. 08-48 66 40
Frimärksvägen 45, 122 47 Enskede

Deprogrammering

Tidskriften Krishnas Värld skriver — i nr 1, 1987 — om deprogrammering. Krishnarörelsen är en av de religiösa rörelser som oftast utsätts för deprogrammering av medlemmar. Där ser man naturligtvis detta som något helt förkastligt och oetiskt.

Några citat från Krishnas Värld:

"Deprogrammeringsrörelsen härstammar från USA, där den startades av Ted Patrick, en f d marinsoldat i den amerikanska armén som studerat hjärntvätt i Korea. Han har avtjänat minst tre fängelsestraff, för kidnappning, konspiration till kidnappning, tvångsmässigt frihetsberövande, sexuellt övergrepp och våldtäkt. Han har byggt upp en organisation som 1975 hade över 300 specialtränade deprogrammerare över hela USA. I början av 80-talet spred sig rörelsen till Europa, främst till England och Frankrike, och nu, i och med två svenska fall av deprogrammering i början av 1987, har alltså Patricks rörelse även nått Sverige."

"Följande fall av rapporterat våld under deprogrammering är kända. Exemplet är hämtade ur vittnesmål under ed, från rättegångsprotokoll:

Thomas Ward, från University of Notre Dame (USA) och medlem av Unification Church, berättar att 'deprogrammerarna slog mig tills mitt ansikte var blodigt och svullet'.

Debbie Morgan, medlem i The Way, berättar om hur hon blev våldtagen av en deprogrammerare, vilken hon identifierade som Kevin Noon.

Arthur Roselle, medlem i Unification Church, berättar att hans händer bands bakom hans rygg under tre dagar, 'så hårt och under så lång tid att blodcirkulationen stängdes av'. Han tilläts inte raka sig eller tvätta sig under tre dagar, och en av deprogrammerarna, Joe Alexander Jr, slog honom upprepade gånger i ansiktet medan hans armar var bakbundna.

Laurence Baer, medlem i Unifica-

tion Church, berättar att deprogrammerarna torterade honom på ett hotellrum i Kalifornien: 'Varje gång jag försökte sluta ögonen eller vända bort ansiktet hällde de vatten i mitt ansikte. Vattnet riktades mot min näsa, så att jag vid flera tillfällen fick allvarlig andnöd. En av deprogrammerarna slängde mig mot en handdukshållare i badrummet och slog mitt huvud mot väggen.'

Men vad Krishnas Värld inte talar om, fast det hör till bilden av deprogrammering, är följande.

1. Många som deprogrammerats är glada över detta. Några vill däreför själva ägna sig åt deprogrammering.
2. Deprogrammeringens syfte kan anses vara att suddas ut en viss religiös programmering, så att individen kan börja tänka självständigt. Sedan deprogrammeringen verkställts, kan individen tänka fritt, utan grupptrösk. Och han har givetvis sin frihet att söka sig vart han vill. Han har möjlighet att återvända till sekten, om han finner det rimligt.
3. Deprogrammering behöver inte vara något våldsamt, så som Krishnas Värld framställer det. Ofta är det tillräckligt med god information, förståndsargument och en normal social omgivning. I många fall sker deprogrammering spontant, sedan en person lämnat en religiös miljö och kommit tillsammans med vanliga människor.

De dödas uppståndelse och ett evigt liv

Föredrag av Carl Gunnar Ohlsson i Berg. Inspelat på band. Kostar endast 20 kronor med portot inräknat. Beställes av

Inge Petersson
Kristina Nilssons väg 5, 5 vån.
352 39 Växjö. Pg. 473 74 45-9.

Två spiritualistiska riksförbund i Sverige

Den svenska spiritualistiska rörelsen är nu organiserad i två förbund (samt ett antal fristående lokalföreningar). Det har skett en utbrytning ur Sveriges Spiritualisters Riksförbund, SSR, varvid Spiritualistiska Riksförbundet för Andlig Utveckling, SRAU, har bildats. (När detta skrivs, i juni, torde de båda riksförbunden ha mellan 1.000 och 1.500 medlemmar var.)

Styrelsen för SSR avgick mitt under en mandatperiod, och en interimstyrelse utsågs. Dess ordförande blev Robert Carleson, operaproducent och föson till Rolf Carleson, som var den svenska spiritualismens ledande kraft i många år, och sonson till Carl A. Carleson, också spiritualistisk ledare och pionjär. Robert Carleson valdes sedan till förbundsordförande för två år. SRAU fick också en interimstyrelse, med Leif Carlson som ordförande. Denne var tidigare vice ordförande i SSR:s förbundsstyrelse.

Bakom utbrytningen ur SSR ligger bland annat personliga motsättningar mellan ledande spiritualister. Men andra orsaker har också funnits. SSR har ingen klart uttalad kristen grund, även om man hänvisar till den kristna etiken och den "gyllene regeln" — "allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem" — medan utbrytarna vill ha ett klart kristet spiritualistiskt förbund (kristen tro plus tro på reinkarnation och karma — tanken att man genom en rad inkarnationer stiger till allt högre plan av andligt och etiskt liv).

Troligen är trosskillnaderna mellan de två förbunden inte stora. Möjligen sätter man på traditionellt vis medierna mer i centrum inom SRAU. Men både Robert Carleson och Leif Carlson manar till kritisk eftertanke, när det gäller vad medierna säger; de anser att man bör nalkas detta med försiktighet och inte bara okritiskt godta allt. Carleson menar att en del av det som kommer genom medier kan bero på exempelvis telepatisk kommunikation från de i rummet närvarande. Carlson understryker att inte de mediala budskapen, utan kärlek och tolerans är det centrala inom spiritualismen.

En orsak till utbrytningen ur SSR är att ganska många medlemmar upplevt stadgarna som odemokratiska i det att de gett för mycket makt åt förbundsstyrelsen, som också försökt leda rörelsen i en ny riktning, som många medlemmar inte gillat, utan

att riktigt lyssna på åsikterna ute i föreningarna. Kritiken att stadgarna varit odemokratiska har man accepterat inom SSR och nu ändrat dessa.

Både Leif Carlson och Robert Carleson hoppas på ett gott förhållande mellan de båda förbunden och önskar att de skall kunna samarbeta utan svårigheter.

En återförening är på sikt fullt tänkbar.

SM

Spiritism eller spiritualism?

I tidningen Utan Gräns, nr 1, 1987, finns en liten diskussion om begreppen spiritism och spiritualism: Skall den åskådning som tidskriften (UG) företräder kallas spiritism eller spiritualism?

Några väsentliga fakta har tappats bort i UG.

Åtskilliga vetenskapsmän och skribenter envisas med att tala om spiritism, trots att rörelsens företrädare i många länder kallar sin åskådning spiritualism. Detta hänger samman med att spiritism är ett filosofiskt begrepp — motsatsen till materia-

lism. Enligt materialismen är världen till sitt väsen och ursprung materiell; det själsliga är en produkt av materien. Men enligt spiritualismen är verklighetens innersta väsen av andlig art; det materiella är bara fenomen eller sken.

Den spiritualistiska (spiritistiska) rörelsen har alltså tagit upp ett begrepp som har en annan betydelse än "tro på andar", och därför har beteckningen spiritualism inte accepterats av alla.

I Danmark kallar sig de "andetroende" spiritister, liksom på Island och i Latinamerika, medan de i bland annat Sverige och de engelsktalande länderna kallar sig spiritualister.

Det karakteristiska för spiritismen/spiritualismen är ju tron att man genom s k medier kan komma i förbindelse med avlidna människors andar — även om detta långt ifrån är *hela* spiritismen/spiritualismen. Hos många finns också tron på reinkarnation och karma. Och det finns en etik i anslutning till kristendomen.

SM

Sökare!

Kanske finner du svaret hos

MARTINUS

Vi sänder dig gärna information om Martinus verk

TREDJE TESTAMENTET
Hälsans Förlag, Vasavägen 9

181 42 Lidingö

☎ 08-767 38 17

Andlig Healing
Horoskop — Livskartan i Färg
Vägledning — Klärvoajans
Tarot, Avläsningar
Utvecklande kurser

**Solregnets
Behandlingsinstitut**

Sylvia Fhager

Lundgatan 18

566 00 Habo

Tel. 036-465 12

HENRY T. LAURENCY

är pseudonym för en svensk författare, som önskade få förbli anonym. Under sin livstid gav han ut två böcker i esoterik: *DE VISES STEN* (1950) och *KUNSKAPEN OM VERKLIGHETEN* (1961). I dessa sammanfattade han den livskunskap, som fram till år 1875 endast delgavs invigda i s k esoteriska skolor men som efter detta år fått delvis publiceras. Laurency utgick närmast från en västerländsk kunskapstradition, Pytagoras HYLOZOIK, och ville med denna som grundval ge oss en hållbar världsåskådning och en positiv livssyn.

Efter författarens bortgång har Förlagsstiftelsen Henry T. Laurency fortsatt utgivningen av hans arbeten. De äldre böckerna har kommit i nya upplagor och även i engelsk översättning. Också tidigare ej publicerat material utges oavbrutet.

Hittills utgivna böcker av Henry T. Laurency

KUNSKAPEN OM VERKLIGHETEN, 2:a uppl. 1982. Innehåller den klaraste framställning av esoterikens världsåskådning, som någonsin skrivits på västerländskt språk. Därtill en översikt över esoterikens historia från äldsta tid, studier av västerländsk filosofi, Steiners antroposofi och indisk yogafilosofi ur esoterikens synvinkel. Lämplig som introduktion till ämnet. Häftad 282 s. Pris: 75 kr.

DE VISES STEN, 2:a uppl. 1973. Tre delar i ett band och ett harmoniskt helt av esoteriskt studium. Den inledande delen analyserar emotional- och mentalkulturens faktorer utifrån bokens grundidé, Viljan till enhet. Andra delen ger en systematisk redogörelse för esoterikens lära om kosmos som en treenighet av materia, medvetenhet och rörelse; om människans medvetenhetstillstånd och framtida evolution samt många andra ting. Tredje delen är bokens huvuddel och ägnas åt ett lika viktigt som försummat ämne, Livslagarna, sådana de kommer till synes i människans liv på de olika stadierna av hennes medvetenhets utveckling: lagarna för frihet, enhet, utveckling, självförverkligande, ödet, sådd och skörd samt självaktiveringen. Redig, koncentrerad på väsentligheter, ingen oklar symbolik. Inbunden 328 s. Pris: 100 kr.

LIVSKUNSKAP ETT, 1:a uppl. 1986. Första och hittills enda utgivna volymen i en serie om fyra. Innehåller tio uppsatser, som alla har det gemensamt att de visar hur den esoteriska livskunskapen kan tillämpas praktiskt i vardagslivet. "Läran lever först när den används" kan få stå som motto för dessa tio: Meditation, Gnostiken, Gnostiska symboler, Lärjungaskap, Planethierarkien, Identifikation och frigörelse, Pedagogik, Rättsuppfattning, Livslagarna, Sfinxens hemlighet. Mångsidigt givande, kan läsas på flera plan, kräver dock för full förståelse studium av de båda andra böckerna. Häftad 428 s. Pris: 150 kr.

Småskrifter av Laurency

SFINXENS TRE FRÅGOR ger kortaste sammanfattning (2000 ord) av esoteriken enligt Pytagoras hylozoiska system. Viket blad 4 s. Pris: 5 kr.

EN EFFEKTIVITETSFILOSOFI. Om det positiva tänkandets teori och praktik ur esoterisk synpunkt. Häftad 16 s. Pris: 5 kr.

OM KRISTI ÅTERUPPTRÄDANDE och MÄNNISKANS FRIGÖRELSE. Två uppsatser. Häftad 39 s. Pris 15 kr.

Uppsatser i Gula Serien. Häftade. Pris: 15 kr styck:

- | | |
|--|---------------------------------------|
| 1. GOETHE SÅSOM ESOTRIKER. | 4. KRISHNAMURTI OCH UTVECKLINGSLAGEN. |
| 2. VERKLIGHETSIDEER HOS ROUSSEAU. | 5. VÄGEN TILL KUNSKAPEN OCH ENHETEN. |
| 3. ERIK GUSTAF GEIJERS HISTORIEFILOSOFI. | |

Laurency på engelska

THE KNOWLEDGE OF REALITY. Översättning av Kunskapen om verkligheten. Häftad 307 s. Pris: 75 kr.

THE PHILOSOPHER'S STONE. Översättning av De vises sten. Inbunden 352 s. Pris: 120 kr.

AN INTRODUCTION TO ESOTERIC PHILOSOPHY. Översättning av En effektivitetsfilosofi och Sfinxens tre frågor. Häftad 34 s. Pris: 15 kr.

Nyhet

LIVSKUNSKAP TVÅ. Innehåller tio uppsatser avsedda att fördjupa förståelsen av esoterikens teoretiska grunder (hylozoiken): Hylozoik, Hylozoikens världsåskådning, Esoterik, Rörelseaspekten, Medvetenhetsaspekten, Materiaspekten, Medvetenhetsutvecklingen, Människans utvecklingsstadier, Esoterisk filosofi, Esoterisk psykologi. Häftad. 464 s. Pris: 175 kr. Utkommer hösten 1987.

Beställ från:

FÖRLAGSSTIFTELSEN HENRY T. LAURENCY
c/o Lars Adelskog

Henrik Gjutares gata 34 B, 541 45 SKÖVDE

Skicka ej förskottsbetalning. Porto- och expeditionskostnad tillkommer.

Information

Informationsbyrån (Box 1211, 251 12 Helsingborg) som är en nyhetsbyrå för fred, miljö, energi, solidaritet och överlevnad, utger varannan månad *Informationsbulletinen*. I nr 3, 1987 hittar vi följande notiser:

Patent på livet

I USA kan man få patent på djur som på konstgjord väg getts speciella egenskaper. Sedan 1980 har ca 200 patent avseende gentekniskt utvecklade mikrober beviljats.

Möjligheten att patentera nya djurformer utgör ett avgörande steg mot genteknikens industrialisering.

Nu satsas det på att kombinera gener från djur, växter, mikrober och människor för att producera organismer med skraddarsydda egenskaper. (Ny Teknik 19/87)

Respekt för det levande

Nordiska Samfundets Stiftelse för vetenskaplig forskning utan djurförsök har tillkommit för att med vetenskapens hjälp minska djurförsöken.

Sedan början av 70-talet har Stiftelsen delat ut anslag till forskning, som direkt eller indirekt kan leda till att

åtminstone vissa typer av djurförsök upphör eller minskar kraftigt.

Bidrag kan sättas in på pg: 70 70 90-7.
Nordiska Samfundets Stiftelse,
Drottninggatan 102, 111 60 Stockholm. 08-21 21 02.

Varning för paddor!

I Storbritannien vid Hambledon, drygt fem mil väster om London har man byggt en tunnel under vägen för de paddor som nu hotas av mördarbilarna.

Samtidigt sätts varningsskyltar med paddor upp, upp för att visa bilisterna att här är ett ställe där paddorna går över vägen.

När kommer varningsskyltar som varnar för bilismen?
(HD 17/3 -87)

Har du prövat Swami Sangopadras nässköljare? Bruksanvisning och 3 sidor information, pris 35:- inkl. porto. Om du inte tvättar händerna, så blir du snart sjuk, om du inte sköljer näsan, så blir du snart allergisk mot allt möjligt; man vet inte så noga nuförtiden. Skicka din adress till Saldomrey, ncd (nose cleaning division) Stav Nybro, 640 31 Mellösa.

STJÄRNA I KORT
Per prev 200:- (pf 230:-).
Uppge föd.data, ev. foto

M.J. Axelsson
Sturegatan 41 A
791 51 FALUN

Meditationskuddar

Rättvik, hög modell med blytläs i manchestertyg.

Ostoppade fodral	65:-
Fodral + kapok	160:-
Färdiga	180:-

Kapok per kg	95:-
(ca 1 kg kapok åtgår till varje kudde)	

Platt modell i kraftigt bomullstyg, 45:-.

Ostoppade fodral	45:-
Fodral + kapok	140:-
Färdiga	160:-

Frakt o. porto tillkommer.
Omgående leverans.
Helst skriftlig beställning.

Ingas Sömnadsservice HB
Box 47
762 00 Rimbo
Tel. 0175-708 30

FÖREDRAG PÅ KASSETT

PROFETIOR FÖR SLUTET AV 1900-TALET
(eller "Konsten att göra domedagsprofetior livräddande")

Föredraget gavs 12/3 -87 av Björn Roxendal och bygger på en nyutkommen bok av Elizabeth Prophet — **Saint Germain On Prophecy**.

Vi lever i en tid när profetior uppfylls. Uppenbarelsesboken, Nostradamus, Edgar Cayce, Saint Germain — dessa är några av de instrument Gud har använt för att varna oss för vad som håller på att ske i dessa dagar. De bästa profeterna har visat sig nästan kusligt träffsäkra.

Den aktuella världspolitiska situationen analyseras. Nostradamus' profetior om förhållandet mellan supermakterna och kärnvapenkrig tolkas. Tjernobykastrofen behandlas ingående utifrån dess horoskop, Uppenbarelsesboken och Nostradamus' verser.

Budskapet är allvarstygnt och uppfordrande men Saint Germain utlämnar oss inte åt desperation och fatalism. Han visar vad som fortfarande kan göras för att åtminstone minska effekterna av det karma mänskligheten nu måste möta för att övergången till en gyllene tidsålder ska bli möjlig.

Pris — föredraget: 65:- Speltid ca 2 timmar
Pris — boken: 89:- 600 sidor! hft.

Beställ på PG 66 26 51-9 eller ring 08-25 76 99
SUMMIT LIGHTHOUSE

BESTÄLLNINGSKUPONG



Lär dig frigöra dina inre förmågor!

☐ Det Talade Ordets Kraft
är boken som lär dig:

- * frigöra din inneboende kreativitet
- * bli fri från sjukdom, tvivel och rädsla
- * öka din uthållighet, inre vitalitet och utomsinnliga varseblivning (ESP)
- * BLI MÄSTARE ÖVER DIG SJÄLV

genom Vetenskapen om det Talade Ordet ... 145:-

BLI MÄSTARE I ALKEMI!

☐ Alkemi — den urgamla vetenskapen om energiomvandling. Du förvandlar oro till lycka och bekymmer till kärlek med alkemisten Saint Germain som din handledare. 125:-



ARTIKLAR SOM KASTAR LJUS ÖVER LIVETS MYSTERIER.
8-16 s A4 med instruktiva bilder

- | | |
|--|------|
| ☐ MÄNNISKANS AURA — hur renar man sin aura? | 20:- |
| ☐ TVILLINGSJÄLAR — finn din perfekta partner | 20:- |
| ☐ REINKARNATION OCH LIVETS MÅL | 20:- |
| ☐ ÖKA DIN VITALITET — högre vibrationer = bättre hälsa | 20:- |
| ☐ LIVET ÄR EN SYMFONI — musikens makt på gott och ont | 20:- |
| ☐ JESUS OKANDA ÄR — mellan 12 - 30 års ålder | 20:- |
| ☐ DET INRE JAGET — den store förmedlaren »Kristusjaget» | 20:- |

Spara portot och beställ genom att sätta in respektive belopp på PG 66 26 51-9. Eller skicka kupongen (porto & pf. avg. tillk.) till: Summit Lighthouse, Grävlingsvägen 44, 161 37 Bromma.

Senaste nytt från rymden

"Rösterna från rymden", d v s bandinspelningar av påstått paranormala röster, är ett omstritt fenomen som flera gånger har diskuterats i Sökaren. På engelska kallas det *electronic voice phenomenon*, EVP, vilket betyder "elektroniskt röstfenomen". Ett av de mest uppmärksammade exemplen är Meeks och O'Neills *Spiricom*. Om denna kommunikation, som pågick drygt ett år, finns en bok av John G. Fuller: *The Ghost of 29 Megacycles* (Souvenir Press, London; finns också i en förkortad fickupplaga utgiven av Signet Books).

I vårnumret 1987 av *Unlimited Horizons*, som är ett nyhetsblad från Meeks *Metascience Foundation*, berättas om ett nytt "genombrott" i Europa på det elektroniska röstområdet. Den som rapporterar heter Ernst Sendowski och är professor vid en teknisk högskola i Västtyskland. Han har i många år följt EVP-forskningen. Han skriver:

"För två år sedan började paret H-F undersöka EVP; de hade ingen teknisk bakgrund. De använde de välkända enkla metoderna (kassettbandspelare, mikrofon och FM radio) och lyckades få in röster på band. Under den följande tiden förefaller de ha upplevt en 'psyko-fysiologisk adaptationsprocess' som ledde till mer uttalade parapsykiska förmågor. Genom återkommande ledning och rådgivning från diskarnerade väsen (precis som O'Neill fick råd från den 'avlidne' dr G.J. Mueller) kunde de kombinera olika komponenter till två olika system för kommunikation.

Det första består huvudsakligen av två FM-radiomottagare som är inställda omkring 86 MHz, och en liten bärbar svartvit TV inställd på en tom kanal (endast ljuddelen i TV:n används). Det andra är en svag fyrkantsvågsgenerator (*low-power square wave generator*) med basfrekvensen i KHz-området (konstruerad av Hans Otto König), samt två ultraviolettera lampor, sådana som frimärkssamlare använder, och en blinkande glödlampa. Röster hörs klart från en av högtalarna, och den inkommande signalen kan ställas in. Detta arrangemang kallas *Eurosignal-Bridge*, ESB, eftersom det arbetar på en frekvens strax under den som används av ett europeiskt kommersiellt personsökarsystem.

Förståeligheten är upp till 90 procent med ganska låga, varierande bakgrundslyd från Eurosignalen. Utrustningen har visats fungera effektivt även utanför deras hem, inför publik.

Mottagningsdelen av det andra systemet, som utvecklades senare, är huvudsakligen en kombination av ännu en FM-radio inställd på en av tre speciella frekvenser omkring 90 MHz, och två passiva diodkretsar (bredband, oinställda) placerade bakom mottagaren. Deras överförda frekvens är 29 MHz. För överföringen används en handburen "översättare", som består av en svag tvåtransistors AM/FM-

sändare modulerad av en piezoelektrisk mikrofon. Denna anordning kallas *GA1* och kan förmedla flytande tvåvägskommunikation praktiskt taget fri från störande brus, med nära 100 procents förstärkelighet upp till åtminstone tio minuter. Kontakten bryter sedan samman på grund av "energibrist", som de diskarnerade kommunikatorerna kallar det. Funktionen av båda dessa system kan inte förstås adekvat utifrån vår nuvarande vetenskapliga kunskap.

Vid sidan av många olika anderöster som paret H-F och deras gäster känner igen, är det två diskarnerade väsen som ofta kommer in vid EBS. Ett kallar sig "Konstantin Raudive" — den kände pionjären för EVP i Tyskland som "gick över" 1974. Denna röst ger andligt orienterade budskap och andra mycket informativa meddelanden upp till 300 ord långa. Enligt dr Raudives tidigare sekreterare, som arbetade med honom länge, ger stil och innehåll klart intryck av hans välkända personlighet. Själva rösten är mycket lik, men inte exakt identisk med den som användes under hans jordeliv.

Den andra återkommande kommunikation är, enligt egen utsago, ett icke-mänskligt väsen från en som det förefaller hög andlig nivå. Han (eller den) framträder under kodbeteckningen "tekniker" eller "bibliotekarie". Han förefaller vara övervakare av detta projekt och ger tekniska och vetenskapliga meddelanden som ibland övergår vad hans jordiska lyssnare kan förstå. Genom systemet *GA1* har återkommande tvåvägskontakt med detta väsen endast kunnat åstadkommas av ett begränsat antal personer — förmodligen beroende på deras speciella hjärnvägsmonster."

Kommentar:

Jag förstår inte de tekniska detaljerna, men har översatt efter bästa förmåga. Det betonas att paret H-F av tidsskäl inte är villiga att själva korrespondera. Men dr Sendowski har utarbetat en kort teknisk beskrivning. Den kan beställas genom att man sänder fyra dollar i sedlar eller genom postgiro till Metascience Foundation, Inc., P.O. Box 737, Franklin, NC 28734, USA, och begär "H-F System Information".

Den Hans Otto König som nämns i texten blev för några år sedan känd genom demonstration av "anderöster" i direkt-sändning från Radio Luxemburg; han arbetar tydligen fortfarande på området.

Jag har inte hört någon av dessa inspelningar, men av Sendowskis rapport att döma är de i fråga om hörbarhet och kvalitet på kommunikationen ett nytt "genombrott" i arbetet med röstfenomenen.

Om nu fenomenet finns? Parapsykologerna har ju i allmänhet varit högst skeptiska till det. Flera förklaringar kan tänkas till denna skepsis. En är att det inte finns något röstfenomen — alltså är bara medvetet bedrägeri eller, i oskyldigaste fall, självbedrägeri och önsketänkande hos de (vanligen) tekniskt och psykologiskt naiva personer som sysslar med denna "forskning". En annan tänkbar förklaring är, som Sendowski antyder, att det krävs en "psykofysiologisk adaptationsprocess" för att alls få några röster. Med andra ord, operatören måste utveckla någon form av medialitet hos sig själv. Genomgående i de fall jag har läst om eller själv kunnat undersöka är att resultaten, d v s rösterna, inte kommer förrän efter några månaders tålmodigt arbete. Det krävs då en viss lidelse, kanske en form av fanatism för att fortsätta med arbetet tills resultaten kommer. Den inställningen går inte ihop med den distanserade, kyliga attityd till föremålet för undersökningen som akademiska forskare lätt kan tro är den enda "vetenskapliga", i varje fall i de naturvetenskapliga forskningsområdena. Forskaren ser sig själv som neutral observatör, inte som deltagare. Men kanske paranormala fenomen lättare uppkommer i en miljö som präglas av just engagemang, kanske lidelse? Då är det inte svårt att förstå att de är svåra att fånga in i den kyliga, "objektiva" laboratoriemiljön, utan lättare uppkommer hemma hos den lidelsefulla lekmanaforskaren, som naturligtvis också lätt faller offer för önsketänkande och självsuggestion.

Då är det ju fint om någon äntligen har hittat en teknik som låter rösterna komma så tydligt att det inte råder någon tvekan om vad som sägs. Om man därtill kan få frågor besvarade av rösterna och föra en telefonliknande konversation med dem, då återstår inte så många förklaringar. Antingen sitter någon skämtsamt radioamatör i andra ändan och skrattar gott åt vår godtrogenhet, eller också är det verkligen en kontakt med en annan dimension av tillvaron.

Tekniken går tydligen raskt framåt. I kommentaren till den tekniska beskrivningen nämner Meek att personer i Tyskland förutom anderöster nu också får bilder av avlidna på sina TV-skärmar. I framtiden kanske spiritisternas medier kan ersättas av videokameror ...

Nils-Olof Jacobson

ANDNING ÄR LIV

Frigörande andning ger inspiration, livskraft, glädje och kärlek.

Individuella sessioner med
Passika Montelius
☎ 08-773 46 47

Religion på tillbakagång

De kristna samfundet i Sverige får, tillsammans, allt färre medlemmar. Och ungdomsförbundens medlemsantal rasar. 1976 hade nio kristna ungdomsförbund tillsammans 210.709 medlemmar. 1985 hade medlemsantalet sjunkit till 130.545, alltså en minskning med cirka 80.000.

Svenska missionsförbundets ungdom minskade från 102.673 till 60.063, Riksförbundet kyrkans ungdom från 23.350 till 21.175, Örebro-missionens ungdom från 21.808 till 13.032, Svenska baptistsamfundets ungdom från 20.707 till 11.051, Frälsningsarméns ungdom från 16.923 till 6.886, Svenska alliansmissionens ungdom från 11.043 till 8.872, Helgelseförbundets ungdom från 5.627 till 3.053, Metodistkyrkans ungdom från 4.563 till 2.598 och Sveriges unga katoliker från 4.015 till 3.815. (Källa: SvD 6 juni 1987.)

Samtidigt som kristen tro minskar kraftigt, vet man att många människor är intresserade av religiösa livstolkningar. Antalet "privatreliösa" ökar; men de finner inget samfund där de känner sig höra hemma.

Svenska Veganförbundet ger ut VEGANBLADET 4 ggr/år

för dig som är intresserad av vegetarisk kost utan mjölkprodukter. Vi ger även ut småskrifter.

Veganska Frukostförslag	6:-
Hur man använder Hirs	10:-
Hur man använder Linser	10:-
Hur man använder Sojaböner	10:-
Därför äter vi Vegankost	10:-
Recept från Nordhem	10:-

Vårt pg. 72 76 81-9

Vår adress: Klövervägen 6
150 30 Mariefred

Tel. för inform: 0159-124 67



Lärkvägen 18 Saltsjöbaden
Tel. 717 20 10

- Past-life-regression-terapi
 - Human-potential-kurser i sömn, α - potential, ögonträning, avspänning, tai chi etc.
- Ring för program!

Sammarkand Kursgård

Välkomna till vår kursgård, mitt i Skåne, fridfull atmosfär. Kurser i Kroppsbalansering, massage, Martinus Kosmologi, A course in Miracles, ego-musikkvättar m.m. Natutmedicinsk klinik. Ring eller skriv efter prospekt.
Erik o Ann Marie Grind Styrman sv. 1 243 00 Höt 0413-25819

SVARTKONST

Salomoniska Magiska Konst

Utdrag ur en Westboprests Svartkonstböcker. 112 sid. Kr. 125:-

Den Svarta Bibeln (Sjätte & Sjunde Mosebok med besvärjelser. 142 sid. Pris 125:- Porto tillkommer.

FÖRLAG G.WENDELHOLM AB
BOX 14069, 104 40 STOCKHOLM

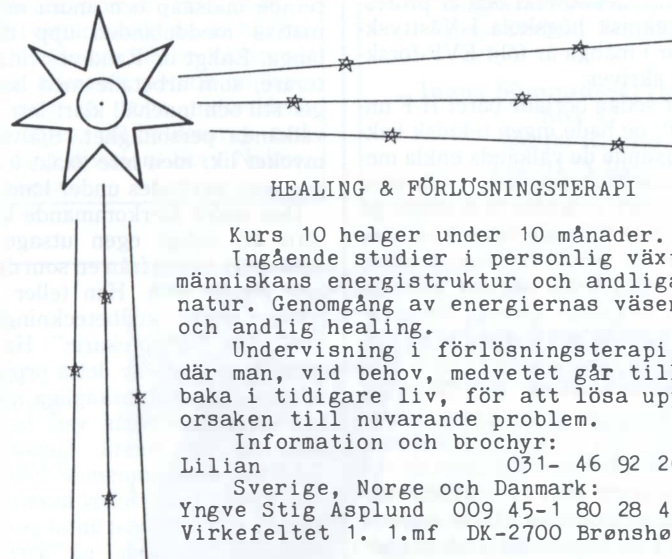


Kriya Babaji

Praktiska lektioner i BABAJIS KRIYA YOGA

— den femfaldiga vägen till fullkomlighet ges på Medborgarhuset (Stockholm) rum 529 alla måndagar, kl. 18. Mer info, ring 08-97 89 63.
20 kr/lektion

Egen filt medtages



DEN GYLLENE STJÄRNAN

Kurs 10 helger under 10 månader. Ingående studier i personlig växt, människans energistruktur och andliga natur. Genomgång av energiernas väsen och andlig healing. Undervisning i förlösningsterapi, där man, vid behov, medvetet går tillbaka i tidigare liv, för att lösa upp orsaken till nuvarande problem. Information och brodyr: Lilian 031- 46 92 20 Sverige, Norge och Danmark: Yngve Stig Asplund 009 45-1 80 28 46 Virkefeltet 1. 1.mf DK-2700 Brønshøj

Böcker för andliga sökare

från FÖRLAGET MOT LJUSET

Box 28. S-197 00 Bro

Sverige. Tel. 0758-475 08

Bror Karlsson

Pg nr: 68 04 81-9. Bg nr: 165-1751

Vid förskottslämnad portofritt!

Per postförskott avgift 30:—.

Föreningar får rabatt!



Illusioner

Richard Bach 148 s. Hft.

Om Bachs tidigare bok »Måsen» skrev Olof Lagercrantz:

»Boken fyller ett behov och utan tvivel har den värdefulla inslag vid sidan av det lekfulla och lustiga. Det är ett anarkistiskt, mystiskt och individualistiskt budskap, som kommer ur hjärtat på vår civilisation!»

Detta kan i samma grad gälla om ILLUSIONER, en bok som är äventyr lika mycket i det inre som i det yttre, och som förmedlar ett budskap om frihet och självförverkligande.

Måsen, berättelsen om »Jonathan Livingston Seagull»

Richard Bach 94 s. Ill. Hft.

»Richard Bach åstadkommer två ting med den här boken. Han ger mig Flykt. Han gör mig ung. För båda är jag djupt tacksam.

Ray Bradbury

Mysterieboken

Traude Schneider 122 s. Hft.

Författarinnan är en berest kvinna, en sökare och forskare i den mänskliga själen. Med sin charm har hon alltid haft lätt att komma folk under huden.

Denna hennes tredje bok i Sverige vill visa dig de fantastiska händelser, som inträffar runtom i vår värld.

Leva och tjäna

Ronald P. Beesley 296 s. Hft.

Författaren blev redan som barn medveten om sina ovanliga klärvoajanta och helande gåvor. Dessa förde honom efterhand in på den andliga terapins område, där han verkat på heltid under de senaste trettio åren. Han har startat The College of Psycho-therapeutics i Kent, England, varifrån han jämsides med tereapeutisk verksamhet har meddelat undervisning i psykoterapi grundad i den esoteriska filosofins människosyn.

De två första upplagorna har varit slutsålda i många år.

I nov 1986 kom tredje upplagan. Denna klenod kan nu bli Din!

Hadji den vise

Anna C Bornstein, 116 s. Hft.

En frigid själs vandringsarbete

E. Williams 62 s. Hft.

E. Williams medialt nedtecknade skrifter är budskap från en värld vilken givit människan

otaliga bevis för att väcka henne till insikt om den tillvaro i vilken hon omedelbart inträder i efter sin bortgång från detta jordeliv.

Gengångare på Sjöberga

Bror Karlsson 260 s. Hft.

Boken har många »ansikten». Det är en rysare med många mord i förgången tid, med en gengångare som vaktar sitt sista offer ända in i nutid på Sjöberga.

Över »spöken» och alla religioner råder en kärleksfull och hjälpsam Gud.

Författaren berättar sina egna upplevelser samt vad synska personer ser vid en predikan, barndop, nattvard och jordfästningsakter i Kyrkan.

På dessa fakta har författaren byggt en roman som även innehåller kärlek, »sol och vår», med de båda gårdarna Sjöberga och Tranbygge samt socknens kyrkogård i händelsernas centrum.

OBS! Detta är författarens debutbok! Veckotidningarna har intervjuat författaren! Många av bokens läsare har ringt och lovordat den!

Medvetandet och döden

Kerstin Wistrand och Jan Pilotti 270 s. Hft. Ill.

En antologi om nära-döden-fenomen och utomkroppsliga upplevelser.

Det finns människor som varit döende och som för några ögonblick upplevt hur de glidit över gränsen mellan liv och död. Deras erfarenheter har gett dem en helt förändrad syn på tillvaron.

Det gröna guld

Hillevi Lindahl 178 s. Hft.

Författarinnan har fått uppleva en hel del fenomen av översinnlig karaktär, fenomen av ett slag som alltmer börjat intressera seriösa forskare inom t ex parapsykologien. Dessa upplevelser har fört författarinnan ut på obanade stigar och nya, friska tankebanor. Hon har alltid haft en inre drift att ta reda på hur saker och ting verkligen förhåller sig. Det är alltså mycket omfattande, självständiga forskningar som ligger till grund för denna bok.

De två första upplagorna har varit slutsålda i många år.

I nov 1986 kom tredje upplagan. Denna klenod kan nu bli Din!

Hadji den vise

Anna C Bornstein, 116 s. Hft.

Hadji den vise är en spännande och inspirerande bok, som med stor behållning kan läsas av både ungdomar och vuxna. Det är en bok i samma litterära genre som Måsen (berättelsen om Jonathan Livingston Seagull).

Milarepas liv

Översättning Elin Lagerkvist 312 s. Inb.

Hans biografi, berättad av hans lärjunge Retchung, hör till tibetanernas mest omtänkta läsning. Den ger god inblick i tibetanernas liv och tänkande och har mycket att ge olika slag av läsare.

»Boken utgör en raritet i vår bokflod. Den rör sig hela tiden i ett andligt medvetandeområde som är oss främmande i västerlandet men som trots detta ändå ligger bakom våra normer och bedömningar. Det är nog vi som bör lära oss att skala bort oväsentligheter för att finna något av »tillvarons kärna».

Milarepa blev Tibets stora »apostel». Han levde på 1100-talet men har trots detta än i DAG ANDLIG AKTUALITET i o m i det kommunistiska Tibet. Köp den, läs den och bekräfta den. Det är en »upptäcktsfärd» som kan ge Dig mycket».

Gösta Eklund

Vi upplevde döden

Michael B. Sabom 260 s. Inb.

»Det var då jag verkligen fick min hjärtinfarkt. Sen steg jag uppåt. Jag var ovanför mig själv och tittade neråt. Först förstod jag inte att det var min kropp. Jag trodde inte att jag var död. Sen förstod jag att det var mej dom jobbade med. Jag hade inte ett dugg ont, och det var en oerhört fridfull känsla. Döden är inte nåt att vara rädd för».

Ett av de många vittnesmålen av patienter som haft nära-döden-upplevelser och intervjuats av Sabom.

Mysterielängtan i vår tid, del 1

Lisbeth Gustavsson 44 s. Hft.

Ja, det går en ny och en annorlunda »väckelse» genom samhället i dag. Den moderna människans väg till Gud går ofta via en längtan efter hälsa och balans. Hon gör retreat, lär sig meditera eller utöva yoga — och upptäcker därvid en ny dimension inom sig, av Gud.

Mysterielängtan, del 2

Lisbeth Gustavsson 64 s. Hft.

Radio- och TV-journalisten Lisbeth Gustavsson har i en serie intervjuer och reportage samlat såväl med sökare och företrädare för nyandlighet som med kristna som vill gå det nya till mötes. I den här delen av Mysterielängtan möter vi t ex journalisten och författaren Gunilla Boëthius, Agneta Kempe som blev Hare Krishnanunna, jesuitpatern Erwin Bischofberger, den indiske meditationslära- ren och benediktinermunken Bede Griffiths och hans svenska lärjunge, Christel Eklöf.

Eugen Semitjov ur tiden

Journalisten, författaren och tecknaren Eugen Semitjov har avlidit, 64 år gammal. Han var född i Stockholm av ryska föräldrar. Fadern var författaren Vladimir Semitjov.

1972 fick han stora journalistpriset för "lysande populärvetenskaplig journalistik"; hans specialområde var rymden. Han skrev också artiklar och böcker om UFO och parapsykologi, men utan gedigna kunskaper i de ämnena; han var en utomstående som tittade in litet på områden som han egentligen var främmande för.

Eugen Semitjov hade en förmåga att skriva spännande, och han var mycket känd och läst i hela Skandinavien. Bland hans böcker märks "De otroliga tefaten" (1974) och "Mellan dröm och verklighet — rapport från den inre rymden" (1979).

Pyramidalt!

Har ni hört talas om rakbladet i pyramiden? Om man la ett rakblad i en liten modell av Keops-pyramiden (den behövde inte vara större än ca 10 centimeter) så kunde man använda samma blad vecka ut och vecka in —

det blev på något sätt skarpt igen när det låg i pyramiden.

Det är en av många föreställningar om "pyramid-energi". Andra är att frön i en pyramid grov bättre än frön utanför den, att man kan få parapsykiska förmågor om man sitter inte i en pyramid och att vatten som förvaras i en pyramid får ändrade egenskaper.

Dansken Jens Laigaard har tagit sig före att kritiskt granska dessa och andra former av "pyramid-energi" och redovisar sina resultat i boken *PYRAMIDE-ENERGI — En kritisk undersökelse* (Borgens förlag, Köpenhamn 1987, 200 sidor).

Han går igenom en mängd rapporter om påstådda verkningar av pyramider i olika storlekar, och resultatet blir — ingenting. Inte en enda rapport håller för vanliga vetenskapliga kriterier. Om rakbladet gjordes i Toronto ett försök, som med mikroskopisk fotografering av rakbladseggen visade — ingen verkan alls. Som ett exempel på den låga nivån i "pyramid-forskarnas" argumentation skriver förf.: "Som vi har set, blev Toronto-försögene närmest fullständigt ignorerat af pyramideforskerna. Kun ett par år efter mente författerparret Toth og Nielsen at kunne feje problemet ind under gulvtaepet med følgende kommentar: 'Selvom der ikke har vaeret nogen almindelig enighed i vi-

De som icke läsa Sökaren, fastän de veta om dess existens, få faktiskt skylla sig själva!

denskabelige kredse med hensyn til pyramidens effektivitet til at vedligeholde barberbladets skarphed, så har laegmaend udført i hundredvis av udokumenterede eksperimenter, som har bekræftet denne antagelse.' Toth og Nielsens raesonnement er tilsyneladende, at når blot der foreligger et tilstrækkelig stort antal dårlige forsøg, kan de opveje det ene velkontrollerede. Inden for almindelig videnskab er det lige omvendt."

Om psykisk påverkan av pyramider sammanfattar förf., att "pyramiden er et glimrende hjælpemiddel til at forbedre kvaliteten og kvantiteten af vrøvl . . . Pyramiden har i en række tilfælde vist sig at kunne forstærke fænomener, som ikke er der."

Det är då inte förvånande att boken slutar med konstaterandet, att "vi har indtil nu anvendt udtrykket pyramideforskere, men det siger egentlig for lidt. Pyramidioter er langt mere passende." Pyramidforskare, upp till för-svar! Men läs boken först!

Nils-Olof Jacobson

ANNIKA LANGLE

LIFE LIGHTS

Mellanjärva Gård, 171 67 Solna
Tel 08-85 41 77 Pg 77 05 50-2

Konsultationer, färghealing, föredrag och kurser.

MOTTAGNING OCH KURSER:

Hälsans Hus, Fjällgatan 23 A,
Stockholm. Telefon 08-85 41 77.



Annika Langlé
i Ljusets tjänst,
med Kärlek.

KONSULTATIONER:

Med hjälp av bl a numerologisk analys hjälper jag Dig se Dina resurser tydligare och visar Ditt Jag ur en ny vinkel. Pekar på var Du är just nu i livsutvecklingen samt inkarnationsmönstret som kan vara Dig till hjälp.

FÖREDRAG:

Färger — symboler för människans energier.

14 september kl 19.00

Intuitionen — behöver man utveckla den?

29 oktober kl 19.00

Numerologin — kan visa våra olika livscyklar.

16 november kl 19.00

KURSER HÖSTEN 87

Färg som helande Kraft — workshop
15—16 augusti 650:—

Färgdag — färgsymbolik och målningsövningar
6 december 325:—

Utveckla din Intuition

20 september och 1 november. Dagarna hör ihop men kan även väljas var för sig. 325:—

Numerologi — grund för numerogramtolkning och reinkarnationsaspekter.
21—22 november 650:—

Temaveckor hålls på Siljans Hälso-center n. Rättvik:

Ljus och färg som helande Kraft v. 35
Numerologi v. 40

Ljus och Färg som helande kraft

Life Light's kassett, 60 min speltid, med information om färgverkan, färgsymbolik samt färgvisualiseringar. Kas-setten kan beställas — adress: Mellan-järva Gård, 171 67 Solna.

Pris: 95:—

"Att verkligen leva är att våga välja sina vyer"

Harry Martinson

Ring eller skriv för
närmare information!

Phil Bosmans

Lyckliga människor

När jag har sökt
efter de djupaste orsakerna till mänsklig lycka,
har jag aldrig funnit pengar, ägodelar, lyx,
profitbegär, lättja, festande, njutning...
Hos lyckliga människor
fann jag på botten en djup välvilja
och en spontan glädje
över små ting, och en stor enkelhet.
Hos lyckliga människor blev jag ofta förvånad
över frånvaron av tomma begär.
Hos lyckliga människor fann jag aldrig
oro eller passionerat jagande,
aldrig ett behov av skryt eller självförhärligande.
De allra flesta hade en god portion humor.

Till svenska av Lennart Karstorp

Ur "Kära medmänniska" (Bernces 1986).

Utveckla dig själv på RAMSBERGSGÅRDEN

Kursgården för sökande människor

Kommande kurser:

- 15-22/8 LEVA, VARA OCH TÄNKA POSITIVT** även när det är mörkt omkring oss. Kursledare JAN FJELLANDER som kommer att ta upp bl a hur vi påverkas av positiva och negativa energier, hur vi påverkar vår omgivning och hur man skall göra för att förvandla negativa energier till positiva. INGA ASK kommer till gården och gör aurateckningar. Den 21-23/8 finns det möjlighet att få samtalsterapi av ANDERS WINBLADH. Kursavgift: 200:- + kost o. logi 185:-/dygn.
- 22-29/8 CHAKRASYSTEMET OCH AURAN** Kursledare MARY-ANNE ZEMBRON. Vad är chakras? Vad är aura? Kan man påverka dessa? I så fall hur? GUN BROHN och MARIANNE NYGREN ger praktiska demonstrationer om chakrasystemet. Kursavgift: 150:- + kost o. logi 185:-/dygn.
- 29/8-5/9 NYBÖRJARKURS I HEALING** Kursledare SVEN-BERTIL ANDERSSON. Här har du möjlighet att lära dig healingens grunder. (Forts. kommer att hållas den 9-11/10.) KERSTIN PERSÅKER undervisar i massage och ger även behandlingar. Pris: 1.450:- inkl. kost o. logi.
- 11-13/9 FRIGÖRANDE ANDNING (rebirthing)** Kursledare LENA KRISTINA TUULSE. Frigörande andning är en enkel och effektiv metod som hjälper dig att lösa upp psykiska och fysiska spänningar. Pris: 700:- inkl. kost o. logi.
- 14-20/9 FASTEVECKA** Ledare MA STJÄRNLIDEN (f d Maj-Britt Farkas). Du får möjlighet att under kunnig ledning genomgå ett väl genomarbetat och effektivt reningsprogram för både kropp och själ. Vi kommer tillsammans att aktivera oss med bl a promenader i naturskön miljö. Naturligtvis ingår nödvändiga vitaminer, mineraler och juicer. Pris: 1.800:-.
- 25-27/9 SJÄLENS ENHET** Kursledare PEPA OLDENBURG. Detta är inte en kurs i någon metod, inte heller tar den upp någon speciell lära. Den lovar dig varken hälsa, rikedom eller ära. Den handlar helt enkelt om att komma till sig själv, se sig själv i spegeln och där bakom, att komma hem till tröst och tillit och känna sig välkommen. Praktiska övningar i bl a kinesiskt måleri. Pris: 650:- inkl. material, kost o. logi.
- 9-11/10 KRISKURS** Kursledare ANDERS WINBLADH. Vad händer en människa som hamnar i en akut psykisk kris? Vad kan vi lära oss av en kris? Hur kan vi hjälpa en människa genom en kris? Denna helg kommer även HEALING II att gå av stapeln. Pris: 500:- inkl. kost o. logi.
- 23-25/10 REINKARNATIONSUNDERVISNING** Kursledare MA STJÄRNLIDEN, som kommer att leda kursen spontant med andlig vägledning. Det kommer naturligtvis att handla om reinkarnation, men även självförtroende-uppbyggnad, meditation, auran och förmåga till klärvoajans. Pris: inkl. kost o. logi 600:-.

Ramsbergsgården, Pl. 5093, 717 00 Storå. Tel. 0581-603 55

Glada skeptiker

Av Bill Nilsson

Är det sant att drottning Elisabeth i vint-ras bad en grupp meditatörer att försöka mildra den svåra vintern? En sådan grupp hävdade både att de tillfrågats och att de lyckats (för vintern tog väl slut?). Är det vidare sant att Uri Geller kan böja skedar med mental kraft och påverka kompass-nålar? Hur är det möjligt för en amerikansk "healer" att i en TV-show känna till både namn och adress på okända personer i publiken som han försöker bota?

Dessa och många andra frågor ägnar sig de organiserade skeptikerna åt med stor entusiasm. De tycks också ha ganska roligt, åtminstone att döma av det föredrag som i juni 1987 anordnades av föreningen *Vetenskap och folkbildning*. Ordföranden Sven Ove Hansson hade inbjudit Mark Plummer från amerikanska CSICOP (Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal). Mr Plummer presenterades som en av de skeptiker som hörs mest i USA. I Stockholm hördes han dock inte alls; han hade nämligen blivit hes, och hans viskningar fick översättas av Sven Ove Hansson. Det egentliga föredraget hölls i stället av Wendy Grossman från den brittisk-ir-ländska grenen av CSICOP.

Ms Grossman berättade bland annat att hon skrivit till Buckingham Palace och frågat om hovet verkligen bitt meditationsgruppen att påverka vädret. Svaret blev: "We know nothing about this" ("Detta vet vi ingenting om"). Wendy Grossman medgav dock att hon inte själv öppnat detta brev och att avsändaren från Buckingham Palace var oklar. Var brevet manne en förfälskning? Den skeptiske läsaren kan skriva till Wendy Grossman och söka klarhet. Hon rekommenderade nämligen att skeptiker kan skriva till myndigheter och andra för att kontrollera märkliga påståenden ungefär som hon skrev till Buckingham Palace.

Uri Gellers trollerikonster — som han själv uppger är övernaturliga — har tidigare avslöjats också i Sverige. Böjningen av skedar utförs med hjälp av särskilt preparerade skedar. Påverkan på kompass-nålar sker med hjälp av dolda magneter. Ett roligt trick är att försöka böja nycklar hos publiken med mental kraft. När människor tar upp sina nycklar och granskar dem finner de att vissa nycklar faktiskt är böjda. Detta har en enkel förklaring. Ungefär tio procent av alla människor bär på nycklar som är lätt böjda utan att de har lagt märke till detta. En liknande förklaring gäller för klocktricket i TV, d v s att tittaren kan få gamla klockor att gå genom att vidröra dem. Gamla klockor som behandlas på detta sätt har nämligen en tendens att börja gå igen för en kortare

stund. Uri Gellers senaste gimmick är onekligen ganska raffinerad. Han påstår att ryssarna tänker utbilda "psykokinetiker" för att med mental kraft förstöra dataprogram och datainformation. I u-båtar (!) kommer de att åka längs de amerikanska kusterna och förstöra data-programmen. Alla som arbetat med datorer vet hur mycket problem som kan uppstå med dem. Dessutom kan den datoriserade informationen troligen åldras och till en del skadas. Om Uri Gellers förutsägelser blir allmänt kända finns möjlighet till en våg av vidskepelse bland dataoperatörer.

De glada skeptikerna granskade också TV-shownen med den amerikanska "healing"-profeten. Enligt egen uppfattning fick han information om namn och adress på dem han skulle bota direkt från Gud. Han botade alla sorters sjukdomar. Skeptikerna upptäckte, när de tittade på TV-programmet noggrant, att han hade en apparat vid örat som liknade en hörselapparat. De frågade sig hur en "healer" kunde ha nedsatt hörsel. Kunde han inte bota sig själv? De tillkallade en expert på kort-vågssändningar som lyckades att fånga in en speciell frekvens där information om namn och adress på åhörarna kunde höras. Hörselapparaten var en radiomottagare, men kom informationen verkligen från Gud? Använder Gud radio-vågor? I så fall är det intressant att rösten var kvinnlig och närmare bestämt lät likadant som hustrun till denna "healer".

Är detta religion, och i så fall något som skeptiker bör lämna ifred? Var och en får väl tro vad han vill. Eller är det fråga om vanligt bedrägeri? Är det i så fall etiskt försvarbart av TV-bolaget att sända ett sådant program? Blir de delaktiga i bedrägeriet? Sedan skeptikerna väckt dessa frågor hos TV-bolaget, stoppades TV-shownen.

Skeptikerorganisationen CSICOP grundades år 1976 i USA. Sedan dess har liknande grupper bildats i ett tjugotal länder. Wendy Grossman påpekade att det

finns "a very strong group in Sweden" (Vetenskap och folkbildning).

Den nyfikenhet och entusiasm som kännetecknade åtminstone de skeptiker som deltog i Stockholms-mötet, påminner om entusiasmen hos de första parapsykologerna i slutet på 1800-talet. De tycks ha roligt på ett helt annat sätt än de parapsykologer som numera utför minutiöst kontrollerade experiment med inriktning på att undvika metodologiska felkällor. Faktum är att de fenomen som skeptikerna ägnar sig åt egentligen inte längre tilldrar sig något intresse från parapsykologers sida. Jag tror man kan säga att parapsykologer sedan åtminstone 50 år klart dokumenterat att denna typ av "medier" mycket ofta utför rena trick. Att därefter påvisa att just Uri Geller är en trollkonstnär har ganska ringa vetenskapligt intresse.

Under föredraget väntade jag förgäves på att parapsykologiska experiment skulle kommenteras. Trots att organisationen grundades för att undersöka paranormala fenomen, berördes de paranormala fenomenen inte med ett ord i detta föredrag. Ur folkbildningssynpunkt fyller en skeptikerorganisation som CSICOP säkert en väsentlig uppgift som städgumma för att sopa undan allskonns bondfångare.

Tvivel bör inte vara annat än vaksamhet, annars kan det bli farligt.

Lichtenberg

VI HAR CIRKLARNA OM LIVET

Studiecirklar i tros- och livsåskådningsfrågor.

Ring

Immanuelskyrkan, Stockholm, och begär prospekt.
Tel. 08-15 12 25

Reinkarnations-konsultation på kassettband!

Ethlynn Luce, välkänd amerikansk reinkarnationspsykolog, erbjuder gamla och nya klienter kvalificerad vägledning.
1/2 tim \$ 60 1 tim \$ 100

Skicka födelsedata (om möjligt även klockslag) samt betalning till: Ethlynn Luce, Reincarnation Research, 7145 Snyder Creek Rd, Mariposa, California 95338, USA.

Stor efterfrågan kan medföra väntetider på över en månad.

MEDITATIONSKURS

Kursen baseras på Zen-metoden och på traditionell kristen kontemplation.
Tid: Varannan torsdag kl. 18.30 med början 3 september.

Lokal: Liberala Katolska Kyrkan
Flottbrovägen 5, St. Essingen, Stockholm.

Lärare: E. Sundien, präst och läkare.
Kursavgift: 200:-/termin (stud. 100)
Kursanmälan: Tel. 08-56 26 65

GODA NYHETER UNDER DET SENASTE DYGNET

Planeten fortsatte att vrida sig runt sin axel som vanligt, med resultat att solen gick upp överallt på jorden.

Miljoner fåglar sjöng och ett oändligt antal blommor blommade.

Jorden välsignades med 340 000 helt nya ljuvliga människobarn.

Intelligenta, kärleksfulla och mycket modiga handlingar utfördes varje sekund någonstans på planeten.

Miljoner människor avstod från att säga eller göra något elakt.

100 000-tals nya verkligt bra idéer kläcktes.

Miljoner människor skrattade, lärde sig något nytt, rörde med ömhet vid varandra, älskade livet och vägrade att ge upp.

Okänd författarinna

Djurförsöken ökade 1986

567.603 försöksdjur användes i Sverige under förra året. Det är en ökning med 30 procent på ett år. Varje dag — sju dagar i veckan — dör i genomsnitt 1.560 djur i svenska laboratorier.

Det är Nordiska Samfundet mot plågsamma djurförsök som sammanställt antalet försöksdjur utifrån ansökningar och anmälningar till de djurförsöksetiska nämnderna.

— Siffrorna stämmer inte exakt med det verkligt förbrukade antalet, säger Birgitta Carlsson, ordförande i Samfundet. Det får vi reda på först när Lantbruksstyrelsens statistik, som bygger på inköpsjournaler, blir färdig senare i år. Under de fem år som Samfundet fört denna statistik, har det dock varje år visat sig att antalet verkligt förbrukade djur är större än det antal som uppges i ansökningar och anmälningar till de etiska nämnderna.

— Många tror kanske att det är aids-forskningen som ligger bakom ökningen, men det är ytterst få ansökningar som gäller aids. Ökningen beror nog mest på att djurförsökarna fått mer forskningspengar.

Under 1986 användes följande antal av olika arter: 253.442 råttor, 209.160 möss, 33.431 marsvin, 20.162 hönor och kycklingar, 16.575 kaniner, 13.418 fiskar, 3.516 grisar, 3.442 grodor, 3.200 hamstrar, 2.837 katter, 1.687 hundar, 1.425 apor, 1.101 nötkreatur, 363 fåglar, 255 får, 62 hästar, 28 getter samt 3.519 andra djur.

Brev

Morey Bernstein hypnotiserar *inte* Virginia Tighe (Ruth Simmons) på bilden, sidan 2 i Sökaren nr 4-5 i år. Detta framgår av bokens text. Bilden visar ett experiment med hans fru, som han hypnotiserar att hålla armen utsträckt "som en järnstång" i timmar utan att bli trött. Där emot avbildas Virginia Tighe på bokens framsida, men med en näsduk för ansiktet för anonymitetens skull.

Kommentar till "Kritik, avslöjanden" på sidan 48 i samma Sökaren: En materialist har inte nödvändigtvis rätt för att han är materialist. Han är lika späckad med fördomar som övriga troende. Materialism är ju också en tro.

Till slut: Hur länge skall *Footprints on the Path* fortsätta? Det har ju pågått i årtal och börjar bli litet enerverande.

Jan-Erik Höglund

Svar: Enligt min mening är avslöjandena av exempelvis Cottingleyälvarna och försöken att med hypnos återföra en person till tidigare liv helt övertygande. De kan inte reduceras till "materialism".

Footprints on the Path har varit ett mycket uppskattat inslag och kommer att fortsätta.

SM

Gåvor

E. Leskosek, Södertälje, 50:-, Torbjörn Berglund, Huskvarna, 25:-, Carl-Gustav Sandberg, Västerås, 100:-, Finn Balle Andersen, 24:65, Per Sundberg, Järvsö, 60:-, Gert Kaffa, Arkelstorp, 50:-, Arvid Nilsson, Landskrona, 50:-, Ester Jordan, Saltsjöbaden, 15:-, Hans Sundström, Södertälje, 50:-, Ingrid Ternstedt, Alingsås, 100:-, Gerhard Ljunggren, Huddinge, 50:-, Carl Mikael Gaunitz, Varberg, 20:-, A. S. 500:-, Edith Schmitz, Sjöbo, 50:-, Björn Scharin, Oxelösund, 50:-, Ylva Hartzell, Stockholm, 50:-, Bo Eriksson, Tyresö, 50:-, Göran Fluor, Uppsala, 150:-.

Kontakt

Du som bestämt dig för att vandra Buddhas åttafaldiga väg i ditt sökande efter sanningen, hör av dig för tankeutbyte. Svar till "En vacker dag", Sökaren f.v.b.

Kvinna, 40 år, med 6-årig flicka, önskar vänner att träffa och umgås med. Vi är vegetarianer och rökfria och tycker mycket om naturen. Svar till "Västra Skåne", Sökaren f.v.b.

Hi there, sweet lady! Jag är en 29-årig kille som söker kärlekens flöde, andligt och fysiskt, med en naturälskande kvinna. Live in love... Jag tror på tankens kraft, färgers kraft, andars kraft och guds kraft. Växa och helas själsligt. — Och ha kul!! = ENJOY LIFE and LIVING!!!! Segla trimaran, spela volleyboll, ha tokiga fester, leka med barn, och göra barn... Jodå, jag är rätt bra "rotad" oxå, med hus-bil-båt-företag. Livet är här nu, för att LEVAS! Svar till "Raka rör", Sökaren f.v.b.

Sökes: Livskamrat, ärlig, självständig man med goda inre egenskaper, självkänedom, humor, värme, som lever ett bra socialt liv utan missbruksproblem. Jag är och vill vara din jämlike. Svar till "Skånsk fiskkvinna, 45 år", Sökaren f.v.b.

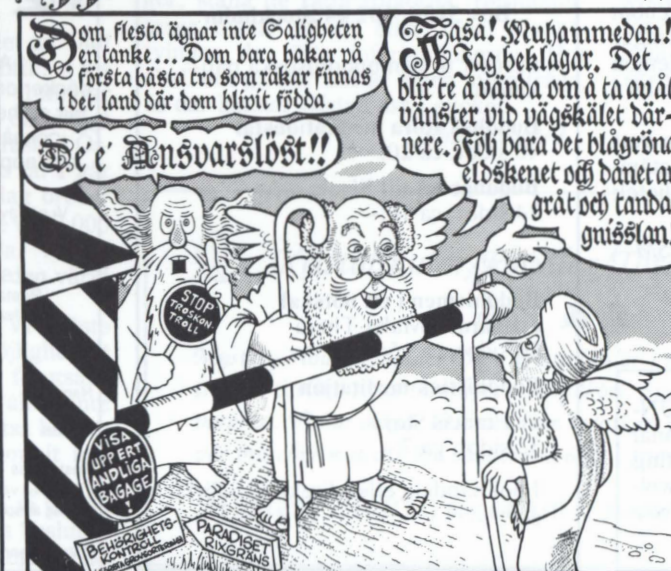
Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.



Av Sven Rosén



Himmelska Uppenbarelser Allmänheten till Uppbyggelse, Skräck och Varnagel.



Den gode krigaren

I sin tredje bok, *Krigare med portfölj. Om styrka och moral i arbetslivet* (Natur och Kultur 1987) skriver Jan Grönholm om affärslivet i termer av krig och krigare. Verksamheten på arbetsplatsen är en kamp, menar han, för det egna företaget, mot konkurrenter, för den egna karriären och för överlevnad.

Grönholm diskuterar vad som är goda krigarideal, och vad som är dåliga. Att kriga är inget ont i sig. Allt beror på vad vi krigar för, och hur. Liksom gångna tiders krigare med svärd och lans kan vår kamp ha ett gott syfte, exempelvis att kämpa för de svaga och utsatta, och mot ond aggressivitet.

Egentligen är vi alla krigare, menar han. Ty livet är en kamp. Men det gäller att sätta upp ideal för den gode krigaren, så att vi inte får onda krigare.

Jan Grönholm är verksam som föreläsare och konsult åt företag och organisationer. Och han tycker att folket inom näringslivet har snäva ideal. Allt de strider för är att öka företagets vinst, främja den egna karriären och se till att de själva och deras familjer har det bra. Det är inga höga ideal som präglar krigarna med portfölj. De är legoknektar som sålt sin själ till högstbjudande.

Grönholm vill se goda krigare inom arbetslivet, kämpar med värdiga mål, med heder, ära och känsla för rättfärdighet, helt enkelt krigare i mänsklighetens tjänst.

SM

Koncentrerad relationslära

Om *konsten att ändra andra* heter en röd bok i formatet 15 x 11 cm (Livskraft 1986) innehållande mindre än 800 ord, skriven av Bertil Martinsson, en man som ägnat sig åt undervisning om relationsproblem och personlighetsutveckling. Genom träffsäkra, humoristiska formuleringar skisserar han vilka umgängesproblemen verkligen är och pläderar för tolerans i samvaron.

Detta är en av de böcker som man gott kan behålla, när man någon gång bestämmer sig för en utrensning i ett bibliotek som hotar att svämma över.

SM

THE FRANZ BARDON FOUNDATION is a Nonprofit Educational Cooperative dedicated to propagating Hermetic knowledge. Inquiries welcome. P.O. Box 4869, Denver, Colorado 80204 U.S.A.

Praktisk buddhism

Vi kan i dag se en strid ström av litteratur ges ut om buddhism. Det rör sig om översättningar av texter, kommentarer och ingående analyser av buddhismens filosofi, historia och psykologi. Det är bara ett litet aber med detta. Ingen av dessa intressanta böcker är skriven på svenska. Litteraturen om buddhism på svenska är mycket blygsam. Gunnar Gällmo, som själv är buddhist, har bestämt sig för att göra något åt den saken. Resultatet föreligger nu med boken *Praktisk buddhism* (Åsak). Det är en väl vald titel. Redan med den säger han något mycket centralt om buddhismen och sitt eget sätt att se på den. Buddhismen är inte en tro i första hand, utan en praktisk övning att lära känna sitt eget sinne.

För oss som är uppvuxna i en kristen kultur innebär religion en tro på något vi inte kan veta. I den buddhistiska filosofin möter vi inga krav på att tro. Tvärtom uppmanar oss Buddha att se med ett kritiskt provande sinne på allt han säger — likt en man som testar guld för att få veta om det är äkta. Om detta är sant eller inte, måste vi själva pröva. Buddhas sätt att undervisa inbjuder oss att själva komma och se. Inget i undervisningen är avsett att vara absoluta dogmer. Det har mer karaktären av goda råd för hur vi skall lära känna oss själva.

Buddhismen är tämligen okänd i Sve-

rige. Men det finns många bisarra föreställningar om vad den är. Den är livsfientlig. Den är handlingsförlamande. Den är verklighetsfrämmande. Den är en form av verklighetsflykt som är främmande för oss verklighetsförankrade västerlänningar o s v. Det finns, därför, ett starkt motstånd att övervinna om man vill tala om vad buddhismen egentligen är. Gällmo tar tjuren direkt vid hornen, artikulerar de mest vanliga fördomarna, som ofta har kristna förtecken, och bemöter dem sakligt men ofta med en lite sarkastisk underton. Sådant är Gällmos temperament. Han levererar bitska kritiska kommentarer både till buddhister och icke-buddhister som inte riktigt förstått saker och ting. Här skall gås till räfst och rättarting.

Mellan de kritiska utbrotten framställer Gällmo buddhismens grundtankar enkelt, sakligt och med vilja att avmystifiera den. Den buddhistiska kärleken, skriver han, är inte sentimental. Överhuvud är buddhismen inte sentimental. Den är saklig. Ett sakligt sinne som ser verkligheten som den är, utgör förutsättningen för att leva harmoniskt med sig själv och andra. Detta sakliga sinne föds vi inte med. Inte heller är det en skänk från ovan. Det är något vi kan odla genom praktiska övningar. Det här är en av de grundläggande tankarna i boken. Runt detta skriver Gällmo om hur det var på Buddhas tid, hur buddhismen kom från en kultur till en annan, om buddhismen och västerlandet, om buddhismen i Sverige och om buddhismen och politik. Om allt detta har Gällmo mycket bestämda uppfattningar. Uppenbarligen ser han sig som förespråkaren för det riktiga perspektivet. Nåväl, varje fågel må sjunga efter sin näbb. Men om vi utgår från bokens titel och ser de olika formerna av buddhism som praktiska råd att följa för att nå samma mål, blir mycket av tanken på mer eller mindre

ANDAS I INDIEN

Avancerad rebirthingträning
i Indien våren -88.

För närmare information kontakta
Babajis center i Västerås
☎ 021-30 20 66

BUDDHASASANAFÖRLAGET

Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation

av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget



Allt du läst om här har vi
böcker om! Böcker som kan bidra till att du
blir en helare människa! Hos oss hittar du
också vacker, mjuk New Age-musik,
avslappnings- och meditationskassetter
och skivor.

Vi gör även ditt personliga horoskop på vår data!
Valkommen till vår butik på
Drottninggatan 83
(vid Strindbergsmuseet, T Rådmanngatan)
Postadr.: Box 45096, S-104 30 Stockholm
Telefon butik 08-10 96 15, kontor 08-10 69 15

Namn

Adress

Postadress

☐ Jag vill vara med i Vattumannens kundregister

☐ Jag är speciellt intresserad av

Talongen sändes till
Vattumannens Bokhandel, Box 45096, 104 30 Stockholm

ursprungliga traditioner något perifer. Och går vi till den vetenskapliga litteraturen finner vi att åsikterna är mycket delade. Gällmo menar att den tibetanska buddhismen aldrig var avsedd för västerlänningar. Det är ett minst sagt luddigt påstående. Ingen buddhism har varit "avsedd", för vare sig tibetaner, kineser, norrmän eller svenskar. När väl buddhismen kommit till en kultur har det visat sig att den efter en tid har kunnat finna sin egen form.

Nåväl, Gällmo har sina bestämda värderingar om äkta och oäkta buddhism. Om detta kan man bara säga att läsaren bör själv undersöka hur det förhåller sig, läsa, pröva och se vad de olika skolorna inom buddhismen står för. De har alla sin storhet, sin egenart, och de innehåller alla samma kärna. Därmed är inte sagt att alla traditionerna passar alla. Var och en måste gå sin egen väg. Sammanfattningsvis kan sägas att det är positivt att det kommit ut en bok om buddhismen på svenska. Det är också förtjänstfullt att den tar fasta på buddhismen som en övning, som en praktisk väg. En svaghet är att Gällmo så gärna ex cathedra vill tala om vad som är rätt och fel. Där räcker varken hans argument eller den arroganta tonen. Han är helt enkelt okunnig och borde här komplettera den praktiska dimensionen med ytterligare studier. Mycket av det som tidigare sades om en ursprunglig buddhism och dess förhållande till den tibetanska varianten, har sedan länge förkastats vid forskningsfronten.

Jan Bärmark

Ofstads testamente

Professorn i praktisk filosofi vid Stockholms universitet Harald Ofstad pensioneras från sitt ämbete i sommar och kommer att efterträdas av sin främsta lärjunge Lars Bergström, som nu är professor i praktisk filosofi vid universitetet i Uppsala. Ofstad utger nu sitt filosofiska testamente, *Vi kan ändra världen, Hur bör vi ställa frågorna?* (Bokförlaget Prisma, översatt från norskan av Cilla Johnson och Marlene Öhberg.)

Boken är dedicerad till minnet av Olof Palme, vilken framhöll att politik, d v s tillämpad etik, är att vilja. Att vi ändrar världen råder det ingen tvekan om enligt Ofstad: I går var det fullt av gräsäl i Östersjön — i dag finns det några få. I går betäcktes fjällen av skog — i dag breder kalhyggerna ut sig. I går räknade vi 60.000 kärnvapen — i dag det dubbla. Vi har alltså förmågan, men har vi fått den värld vi vill ha?

Grundprincipen bör vara: "Vi måste handla så att alla varelser får möjlighet att leva det bästa liv som de har förutsättningar för att leva." Det räcker alltså inte med att bara vilja. Vi måste också ha den rätta viljan. Därmed har vi kommit in i den rena etiken.

Varför blir det då inte så som vi vill ha det? Jo, de felaktiga, destruktiva besluten bygger på felaktiga bedömningar. Be-

slutsunderlaget måste således ändras, och därmed får vi nya och bättre beslut.

Ofstad går igenom en rad moralfrågor där felaktiga beslut fattats: upprustning, kärnvapen, terrorbalans, forskaransvar, värnpliktsvägran, mänskliga rättigheter, solidaritet, minoritetsproblem, normkonflikter, etisk diskriminering, fördomar, livskvalitet, handikappproblem, socialdarwinism, eutanasi, jantelagen, determinism, maktlära, byråkrati och socialism.

Låt oss ta ett exempel. Kan kärnvapen avskaffas? Den rätta frågan är: Kan kärnvapenupprustning skräddarsys? Denna senare fråga är, till skillnad från den föregående, en moralfråga. Maktbärande har i alla tider ansett att ett försvar skall vara så starkt som omständigheterna tillåter.

Innan man ställer denna moraliska fråga måste man ställa en annan moralfråga: Är folkmord berättigat för att bevara rikets frihet? Ofstad svarar: Folkmord är aldrig berättigat, oavsett motiv. Åstad kommer kärnvapen folkmord? Denna tekniska fråga besvaras med ja. Slutsats: Kärnvapen är moraliskt förkastliga. Är allt försvar förkastligt? Nej. Försvar baserat på civilt motstånd och ickevåld är tillåtet.

Något bärande skäl till att folkmord inte är tillåtet, ger inte Ofstad. Trots detta är jag beredd att godta hans tes. Godtar alla människor utan undantag tesen och rättar sig efter den, så blir endast civilt (alltså inte militärt) motstånd tillåtet. Konsekvensen blir att alla befintliga massförstörelsevapen skrotas och att inga nya offensiva vapen tillverkas. Det skulle förmodligen leda till en betydligt bättre värld, eftersom stora resurser, som idag binds i det militära försvaret, skulle kunna användas till att bekämpa sjukdomar, svält och bostadsbrist.

Kan vi då ändra världen? Ofstads svar är ja. Bokens utgångspunkt är ju att det är vi som skapat krig, kapprustning, tortyr, förföljelse av olikstänkande o s v. Tydligt har beslutsfattarna hittills inte ställt de rätta frågorna och inte fått de rätta informationerna. Hitler (Ofstads käpphäst) kanske omgav sig med dåliga rådgivare. I så fall räcker det inte med att, som Ofstad gör, ställa de rätta frågorna. Beslutsfattarna måste på ett eller annat vis påtvingas de rätta informationerna. Hur skall det gå till? Det är ingen moralfråga, så där lämnar Ofstad oss i sticket.

Rolf Ejvegård

Ut-ur-kroppen

Agneta Uppman är bosatt i Karlstad, där hon verkar som svensk- och engelsklärare. Hon har deltagit i en till Sökalen knuten diskussionsgrupp, som tagit upp parafenomen till skärskådan.

I *Ut ur kroppen. Mina upplevelser i en annan dimension* (Natur och Kultur 1987) redogör hon för sina och i viss mån för sin tvillingsystems ut-ur-kroppenupplevelser. De kan beskrivas som ett förändrat medvetandetilstånd, vid vilket hon har känslan av att själsligen kunna lämna den fysiska kroppen och kunna förflytta sig till andra platser, t ex till systemen i England.

Detta slag av upplevelse tycks inte vara ovanligt och påminner om de flygdrömmar som nästan alla människor någon gång förefaller att ha haft. Trots att man således har känslan av ett slags dematerialiserat resande och trots att man tycker sig vara helt klarvaken, d v s befinna sig i det normala grundmedvetandetilståndet, så är det, som termen själv anger, mer fråga om en *upplevelse* än om ett faktiskt förflyttande av någon fysisk eller psykisk del av personen.

Uppman berättar utförligt om sina ut-ur-kroppenkänslor, och bl a torde boken vara utmärkt läsning för personer som haft sådana känslor och blivit skräckslagna. Författarinnan visar på ett förtjänstfullt sätt att det inte är något att vara rädd för och att det ingalunda är fråga om något slags abnormt sinnestillstånd. Hon berättar t ex om hur totalt okunnigt och förmodligen fördomsfullt en överläkare uppträtt, då hon redogjort för sina iakttagelser. Tyvärr kan sådana läkare ställa till med skada.

Boken gör inte anspråk på att i något hänseende vara vetenskaplig och utgör inte något bevis på förekomsten av något paranormalt, t ex möjligheten att utom-sinnligt få kunskap. Om tvillingsystem, vilket antyds i boken, kommer att utge sina ut-ur-kroppenerfarenheter, blir det möjligt att jämföra uppgifterna. Därvid skulle värdet på Uppmans bok höjas.

Onekligen vore det av stort intresse om systerarna kunde användas i regelrätta forskningsförsök. Dessförinnan får vi nöja oss med att läsa Uppmans i sig väl-skrivna bok.

Rolf Ejvegård



Kristallkylor/Pendlar/Tarotkort



Mystery House erbjuder Dig kristallkylor i olika storlek, pendlar i metall eller trä och 6 olika sorts tarotkort och spåkort. Svensk beskrivning medföljer de flesta varorna. Vi har också litteratur om tarotkort på svenska och engelska. Vi skickar vår broschyr mot att Du sänder oss 6 kr i frimärken

Mystery House, box 64, 150 32 Stallarholmen Tel: 0152-430 15

Ta ansvar för din hälsa!

En aning om morgondagens "läkekonst" tror jag man kan få när man läser Johan Wretmans bok *Öppna ditt fönster — om livsattityder och hälsa* (Hälsokostrådet 1986). Författaren tar upp alternativa sätt att se på hälsa och sjukdom, som t ex att sluta uppfatta sig som ett offer för sjukdomen och i stället utveckla ett synsätt där man tar ansvar för sin egen hälsa. Han behandlar också tankarnas och livsattitydens betydelse, kroppen som själens spegel o s v.

Vår inställning till livet bestämmer våra känslor och handlingar, och Johan Wretman beskriver olika föreställningar som vi kan ha om oss själva och livet. Det är lätt att känna igen sig i hans beskrivningar. Aha-upplevelserna kommer tätt vid läsningen.

Under senare år har jag stött på en hel del litteratur, främst från USA, som berör tankens kraft och visualiseringstekniker för att bearbeta och förändra psykiska och fysiska tillstånd och uppnå uppställda mål i livet. Johan har en gedigen kunskap på de områdena. En spännande tanke som han för fram är att vi människor har alla de kemiska ämnena i oss som vi behöver för vårt tillfrisknande. Med andra ord har vi ett inre apotek som kan påverkas av våra tankar, vår livsattityd och vårt sätt att leva. (En gammal alkoholist som jag hade kontakt med i jobbet brukade säga: Vet du Pia att ett gott humör botar nästan alla sjukdomar, även alkoholism. Han visste redan då.)

Johan Wretman presenterar för oss en psykoterapimetod som kallas *analytisk triologi*, AT, och som utvecklats av psykoanalytikern Norberto Keppe i Brasilien. Tankegångarna har sina rötter i traditionell psykoanalys baserad på Freud, Melanie Klein, Bion m fl, men också hos Sokrates, Kierkegaard, Henri Bergson m fl. Till skillnad från Freud menar AT:s företrädare att det inte finns något sjukt i vårt undermedvetna. Det sjuka ligger i den envishet med vilken vi försöker dölja för oss själva det vi redan vet.

Det är svårt att beskriva AT i en kort recension. Jag rekommenderar varmt Wretmans bok för vidare studier. Grundtanken är att allt är enhet. Botande sker som en direkt konsekvens av att man blir medveten om att man har en blockerande livsattityd. (Tri i ordet triologi står för integrering av *känsla, tanke och handling*.) AT har en rad olika tekniker för att hjälpa patienten till medvetenhet.

Här bara ett par exempel på tankegångar i boken som blivit viktiga för mig. Yttervärlden, så som vi ser den, är en spegel av vårt inre. Johan citerar ofta ur *A Course in Miracles*, där grundtanken — om jag förstätt det rätt — är att vi skapar vår yttre värld genom vårt sätt att betrakta den och att vi kan förändra världen genom att förändra vårt seende. Enligt AT spelar det inget roll vad patienten

säger, om vem han säger det, när det inträffar eller om det han säger om andra är korrekt eller inte. Allt han säger har honom själv som referens och handlar om honom själv. Hisnande, skrämmande, fantastiska tanke!

Några sidor handlar om "maktsyndromet". Jag citerar: "De känslor av frustration, vrede och panik som följer på maktbehovet utgör den inre stress som håller kroppen i ett oavbrutet alarmtillstånd med överproduktion av adrenalin, serotonin, acetylcholin, betaendorfin och förmodligen fler, för oss ännu så länge okända ämnen." Forskning visar att kroniska attityder som t ex avund, hat, fruktan, arrogans och martyrskap kan bidra till uppkomsten av olika sjukdomstillstånd. Tankegångarna om "maktsyndromet" tog mig djupt. Johan exemplifierar med "symptomtankar" som dessa: "Jag blir upprörd när folk inte förstår vanliga, enkla idéer." "Jag blir arg när folk kommer för sent till avtalade möten." "Jag känner mig otålig med långgrandiga människor som inte kommer till sak." Jag hade kunnat svära på att jag inte är offer för maktsyndromet, men eftersom jag känner igen reaktionerna ovan hos mig själv, förstår jag att jag har mycket viktigt kvar att lära om min egen person.

Jag är glad över att ha kommit i kontakt med Johans bok. Han är inte bara en fascinerande kursledare och föreläsare. Han är också en varm och lättläst författare. Boken är nödvändig för alla som kommit i kontakt med "den nya tidsålderns" tänkande och som vill ha konkret vägledning i hur man kan se på hälsa och sjukdom. Hälsorörelsen, som tyvärr idag är alltför centrerad till kost, sunt liv och motion, borde kunna använda boken till att vidga sin syn på hälsa. Den vänder i många frågor vårt tänkande 180 grader. Det räcker inte att läsa den från pärm till pärm en gång. Den måste studeras ingående och diskuteras. Den är en förnämlig grundbok för studiecirklar. (Studiehandledning finns att rekvirera från Hälsokostrådet.)

Tack, Johan, för att du öppnat mina ögon ytterligare med din fascinerande bok och dess hisnande tankegångar, som sannolikt kommer att vara självklarheter om några år.

Pia Hellertz

Kassetter från Kreativt Center

Carin Holm har producerat två kassetter, *Självförtroende & Din Positiva Kraft* och *Våga Lyckas, om självkänsla, attraktion och framgång*. Jag har med stor glädje lyssnat på henne. Det har gett mig betydelsefulla lärdomar. Carin har en behaglig röst, och hon framför sitt budskap på ett övertygande sätt. Hon tycks veta vad hon pratar om.

Om du behöver stärka din självkänsla och tycka bättre om dig själv, skaffa dig då Carins kassetter! Hon talar om för dig hur du kan bygga upp ett självförtroende och bejaka dig själv mycket mer. Hon tar också på ett fint sätt upp hur du kan överge det du inte behöver och hur du kan observera dina negativa tankar och utsluta dem, så att de inte lägger sig hindrande i vägen för dig.

Carin tar också upp rädslan för att inte bli omtyckt, som vi kanske har litet till mans, rädslan att andra inte tycker att man är trevlig, och hon visar hur man kan

Nya kassetter av Carin Holm:
Självförtroende & Din Positiva Kraft
samt **Våga Lyckas**

Båda kassetterna innehåller föredrag, övningar, filosofi samt många affirmationer om självförtroende, inre styrka och harmoni till vacker bakgrundsmusik.
RABATT 20:- vid best. av hela paketet.

☐ V g sänd mig hela paketet till 193:-
(båda kassetterna, 1 Dags att leva).

— kassett SJÄLVFÖRTROENDE
OCH DIN POSITIVA KRAFT till 79:-

— kassett VÅGA LYCKAS till 79:-

— bok DAGS ATT LEVA till 55:-

Namn: _____

Adress: _____

V.g. TEXTA!

Sänds till

KREATIVT CENTER AB
Box 43063, 100 72 Stockholm
(Fraktkostn. 15:- end. bok 10:-)

Viktigt meddelande!

NU:

Kompendier: Astrologi, meditation, kosmisk kunskap, giftfri hälsa, zonterapi, homeopati, healing + avslutande **korrespondensundervisning**. * **Personlig vägledning** per brev medialt via tarot, astrologi & grafologi. **Information** mot dubbelt svarsporto från:

HEBA LIVET! Nessling och Benthorn HB, Runristargatan 2, 253 68 HELSINGBORG. 042/29 63 31.

vända på detta så att man accepterar sig själv och tänker kärleksfulla tankar om sig själv — lika kärleksfulla som man tänker om exempelvis sina egna barn — och verkligen tycker att man *är* trevlig och *är* förtjänt av att bli omtyckt.

Det är två fina kassetter som Carin Holm, Kreativt Forum, Box 43063, 100 72 Stockholm, har producerat. De kostar 79 kr/styck.

Anita Dahlberg

Kassetter från Angelica

Sökarens medarbetare Nils-Olof Jacobson, som är medicine doktor och har psykiatrisk praktik i Kristianstad, har producerat följande tre kassetter på sitt förlag Angelica.

Rökfri! innehåller ett program med övningar för den som gärna vill sluta röka, men behöver hjälp. Det är här inte fråga om att sluta tvärt, utan om en process med ökad insikt, varunder rökandet görs medvetet och "avslöjas", innan det kan överges. Det är vettiga råd som ges. Men för att lyckas i föresatsen att bli rökfri måste man *vilja* bli det. I annat fall hjälper inga psykologiska övningar. — Andra sidan av bandet vill vara till hjälp för den som lyckats sluta röka att förbli rökfri.

Sömnsvårigheter har många. *Sov gott* innehåller råd och övningar för att underlätta insomnandet, exempelvis vad man bör äta och inte äta, vad man kan läsa och inte bör läsa före sänggåendet. Men det viktiga, säger Nils-Olof, är "förtroende för att sömnen kommer. Det innebär att inte anstränga dig att sömnen skall komma. Ju mer du tänker på att nu måste jag sova, hur skall jag annars orka i morgon, desto vaknare blir du." Det är nog så sant. — Sidan två innehåller en avslappningsövning att göra i sängen, när man vill somna.

Inre lugn genom avspänning lär ut flera olika metoder. Man kan, förklarar Nils-Olof, lära sig att sänka spänningen i nervsystemet, och den kunskapen kan man använda i situationer när man annars brukar bli spänd. Ett avslappnat tillstånd kan man också använda för att ge sig själv positiva målbilder eller mentala program som man vill förverkliga. "Vid de tillfällen, när vi helt och hållet koncentrerar oss på nuet, kan vi uppleva ett inre lugn, eller en inre harmoni, en inre frid", säger Nils-Olof bland annat på detta band.

Medan Carin Holms kassetter, som recenseras ovan, vänder sig — tycker jag — till den högra hjärnhalvan hos lyssnaren, så riktar sig Nils-Olof Jacobson på sina band till den vänstra, till tanken, förståndet.

Dessa kassetter kostar 70 kr/styck vid förskottsbetalning direkt till förlaget, Angelica, Avd. S, postgiro 24 03 76-4. Om flera beställs samtidigt, kostar de 65 kr/styck.



Jag har lagt Min hand på dig
Jag har utvalt dig
till att uträtta ett särskilt arbete åt Mig
därför låter jag dig inte löpa.

Mycket tålmodigt
mycket kärleksfullt
fortfar Jag att ge dig anvisningar
lotsa dig framåt
visa dig vägen.

Jag vet att din innersta önskan är
att göra Min vilja
och det är ett mycket stort steg
i rätt riktning.
Så länge som du längtar att göra Min vilja
kan jag alltid nå dig.

Då och då inpräntar Jag i dig
att tiden börjar bli knapp
och att det är mycket som måste göras
att tiden inte får spillas
på handlingar som inte är inspirerade av Mig
att allting du uträttar
måste ske med Min välsignelse.

Ta allt detta till ditt hjärta
fastän du inte riktigt fattar
vad Jag menar med tid;
låt i varje fall det Jag säger dig
hålla dig vaken och beredd.
Lev helt i nuet
gör ditt allra bästa
och följ Mina instruktioner till punkt och pricka.

Ingen vet vad morgondagen har i sitt sköte
lev därför helt och fullt i det underbara *nuet*.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Pan: Pan Helhetscenter, som nu existerat i tre år, är ett av de viktigaste uttrycken för new age-rörelsen i Sverige. Där finns (nästan) allt av nya tidsålderns idéer. Andra betydande new age-centra är exempelvis bokhandeln Vattumannen och ett par andra boklådor, annonstidningen Energivågen och växthusrörelsen. Sökaren har en mer utanförstående, observerande ställning, fast tidskriften är sympatiskt inställd till new age; där finns mycket nytt som är bra.

Darwin: Till Darwins utvecklingslära känner jag samma skepsis som Eva Moberg. Jag tror att det måste finnas något mer bakom det som är än slumpvisa störningar i arvsanlagen samt naturligt urval under kampen för tillvaron. Jag känner en intellektuell sympati för sådana bedömare som Michael Denton, Pierre Grassé och Stefan Nordström. Jag tror att det blir en ökande skepsis till utvecklingsläran i dess hittillsvarande form. Men därmed är inte sagt att det måste vara Vår Herre som ligger bakom universum.

Creme: Benjamin Creme har konstigt nog ett visst anseende hos en del gott folk inom new age-rörelsen. Stackars Creme har fått för sig att han är ett språkrör för Kristus och att denne lever på jorden idag. Att han är helt otillförlitlig torde Håkan Blomqvists reportage klart visa. I ett följande nummer skall jag ta upp flera tragiska fall, där människor haft upplevelser av medial natur som fått dem att tro att de är utvalda av Kristus eller "mästarna".

Geller: Mycket talar för att Uri Geller har äkta paranormal förmåga. Att han ibland framhäver sig själv utan tillräcklig grund i fakta omintetgör inte det omdömet. Men visst hade det varit roligare om Geller varit mer vetenskapligt intresserad och gärna ställt upp för forskare och mindre intresserad av att tjäna en massa pengar och bli berömd över hela världen.

SM

Åsa Freij:

Ljuset från norr. New age-konferens i Stockholm.

Pan, i Götgatsbacken, Stockholm, har spritt ut new age-idéer i tre år.



Benjamin, här åtta veckor, är en trägen deltagare i new age-sammankomster tillsammans med sin mamma, Åsa Freij. Foto Per Frisk.

Åsa Freij:

Rollo May och världen ropar efter nya myter.

SM:

Prigogines vision

(Artikeln är utarbetad i samråd med ett par fysiker.)

SM:

Darwin ifrågasatt

Har livsformerna blivit till i enlighet med den av Charles Darwin utfunderade utvecklingsläran, eller?

SM:

Finns en intelligent faktor bakom allt?

Lasse Danielsson:

Mot en ny vetenskapssyn

Håkan Blomqvist:

Benjamin Creme i Sverige

Karin Boye:

I rörelse

SM:

Uri Geller — en framgångsrik fifflare?

Redaktören för den amerikanska skeptikerorganisationen CSICOP:s tidskrift the Skeptical Inquirer, Kendrick Frazier, har samlat en del som talar mot Uri Geller. Denne tycks ibland framhäva sig själv på ett sätt som inte har någon grund i verkligheten.

Nils-Olof Jacobson:

Senaste nytt från rymden

Phil Bosmans:

Lyckliga människor

Bill Nilsson:

Glada skeptiker

Vår vän Bill, som är psykolog, sympatiserar med skeptikerna, men delar inte deras meningar helt och hållet.

Goda nyheter



Rosén

Bokrecensioner

36

Kassettrecensioner

38

Eileen Caddy:

Footprints on the path

39

Fotot på sidan 1 är taget av Per Frisk.



Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:

Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgratan 18, 652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 150:-

Halvår 85:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriiser: (moms tillkommer):

Helsida 1.000:-, halvsida 600:-, småannonser 20:- per spalt-cm, men minst 60:-.

Värmlandstryck i Karlstad AB, Karlstad 1987

ISSN 0038-0504